

Nr	Forslagsstiller	Kategori	Linje	Type forslag	Ditt forslag	Eventuell begrunnelse
1	Kari Elisabeth Kaski	Medlem	2-7	Endre	Sjeldent har det stått mer på spill. Det er nå vi kan skape et bedre samfunn. Det er nå vi kan og må løse klimakrisa, og få en trygg framtid med ren luft og store naturverdier. Det er nå vi kan vi må løse ulikhetskrisa, for makt og rikdom tilhører de mange, og ikke bare de på toppen. Det er store oppgaver, men det er mulig. Og SV har løsningene Norge trenger nå.	Vi trenger en mer optimistisk inngang.
2	Nordre Aker SV	Lokallag	5	Endre	... eksistensiell trussel mot menneskeheten ... -> ... en trussel mot menneskehetens eksistens ...	Begrepet "eksistensiell" har med eksistensialismen å gjøre, ikke faktisk eksistens.
3	Kari Elisabeth Kaski	Medlem	8	Endre	Forslag til nytt avsnitt: Tida vi lever i preges av skjerpede politiske og sosiale motsetninger, og flere globale kriser. I kjølvannet av klimakrisa, brutale kriger og enorm ulikhet, er stadig flere mennesker tvunget på flukt fra sine hjem. Og alt for mange steder møter de stengte grenser. Vi trenger mer internasjonal solidaritet. I møte med en ustabil verden må Norge bli mer uavhengig av stormaktene og USA, og styrke annet internasjonalt samarbeid.	Behov for et avsnitt om internasjonal solidaritet og politikk.
4	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	9	Endre	...omstillinga av samfunnet fra olje- og gassavhengighet...	
5	Kari Elisabeth Kaski	Medlem	13-18	Endre	Når forskjellene øker, får de aller rikeste mer makt. Pengeseddelen utfordrer stemmeseddelen. En hardhendt sentralisering flytter makt ut og muligheter ut av våre lokalsamfunn. Ei slik utvikling skaper både sinne og avmakt. Når folk opplever at hverdagen blir vanskeligere, framtida usikker og at samfunnet ikke lenger har plass til dem, gir det rom til politiske krefter som har som eneste svar å splitte folk etter kulturelle og religiøse skillelinjer, og å peke ut syndebukker blant de menneskene som har minst makt og rikdom.	Få inn sentralisering i dette avsnittet.
6	Vegard Kjendsli	Lokallag	24	Endre	"Vi er det rødgrønne folkepartiet som kjemper for miljø, fordeling og en fredelig verden."	SV er et fredsparti, og dette bør fremkomme tydelig i innledning til partiprogrammet
7	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	25	Stryke	Stryke: De henger sammen og må løses sammen	
8	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	25	Legge til	Klimakrisa og en skjev fordeling av makt og rikdom rammer hardest de som allerede er i en utsatt posisjon. Løsninga på miljø og fordeling må derfor sees i sammenheng.	
9	Gulay Kutal	Medlem	27	Endre	Fra «bedre» til «rettferdig»	
10	Kari Elisabeth Kaski	Medlem	27-34	Legge til	Legge til i avsnittet: Vi vil bruke de store pengene på gode barnehager og skoler, en trygg eldreomsorg og bedre sykehus.	Viktig å nevne noen konkrete velferdsområder
11	Benjamin E. Larsen	Medlem	34	Legge til	Etter punktum: "Jo lenger vi kommer med dette, jo nærmere kommer vi å realisere dette programmets mål."	Programmet inneholder en rekke svært kostbare mål uten å antyde salderinger. Det er behov for en formulering som viser at partiet har gjort et bevisst valg om å utforme programmet slik.

12	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	42-3519	Forbedring	Enkelte har påpekt et betydelig "kraftunderskudd" i utkastet til program. På den ene siden ønsker SV å kutte klimagassutslipp, og samtidig går flertallet inn for tilnærmet ingen ny fornybar kraftproduksjon. Dette svekker SVs troverdighet og dette misforholdet bør løses i endelig program.	
13	Vegard Kjendsli	Lokallag	42-692	Innspill/kommentar	Tydeliggjøre beregningene som er gjennomført i denne delen av programmet	Det er dokumentert et betydelig avvik mellom potensialet for energiproduksjon og behovet for energi i denne delen av programutkastet. Noen kilder fastsetter avviket til over 100 TWh. SV ønsker, og skal, ha sakseierskap til denne tematikken. Vi kan være partiet som peker ut en farbar vei for det norske samfunnet, vekk fra produksjon og velferd basert på sterkt forurensende fossile energikilder til et bærekraftig samfunn basert på gjenvinnbare og klimavennlige energikilder. Vi tror at dette forutsetter at denne delen av arbeidsprogrammet til SV er realistisk og gjennomførbart. Vi mener at vi tåler et visst avvik, men dersom beregningene på 100 TWh er i nærheten av å medføre riktighet er avviket prosentvis så stort at vi vanskelig kan selge det inn med troverdighet. Vi ber derfor om at beregningene gjennomføres på nytt, at utkastet justeres og redegjøres for sånn at det er mulig for demokratiske beslutningsorganer å ta stilling til helheten på en kvalifisert måte.
14	Nordre Aker SV	Lokallag	50	Endre	... mark som er en annen eksistensiell trussel ... -> ...mark som er en annen trussel mot vår eksistens ...	Begrepet "eksistensiell" har med eksistensialismen å gjøre, ikke faktisk eksistens.
15	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	54	Stryke	"sikre de vi har"	
16	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	54	Legge til	...bygge nye næringer "og sikre sysselsettinga"...	
17	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	61	Legge til	Velferdsordninger må styrkes for å sikre trygghet for den enkelte ved omstillinger	
18	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	65	Legge til	...sikre "trygge" arbeidsplasser...	

19	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	74	Endre	...og de rike landene må kutte sine utslipp ned mot null.	I Parisavtalen har de fattige landene fått anledning til å øke sine utslipp. Økte utslipp i fattige utviklingsland må i sin helhet motsvares av ekstra kutt i rike land. Norge og andre av verdens aller rikeste land, må kutte sine utslipp ned mot null innen 2030.
20	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	74	Legge til	Med dagens utslipp ligger verden an til å ha sluppet ut nok klimagasser til å passere 1,5 grader innen 2030.	DNV GLs Energy Transition Outlook anslår at vi passerer CO2-nivået for 1,5 grader i 2028.
21	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	74-75	Endre	Utslippene må raskest mulig ned til null, og vi må fjerne klimagasser fra atmosfæren.	Slik verden ligger an vil vi måtte fjerne alle utslipp til atmosfæren som slippes ut etter om lag 2030 for å hindre en oppvarming på mer enn 1,5 grader. Å vente til 2050 er det samme som å slå fast at SV mener at vi ikke har til hensikt å følge Parisavtalen.
22	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	75-77	Endre	Norge må kutte sine utslipp så så rakst som mulig og så nær null som mulig innen 2030.	Nullutslipp i 2040 er alt for seint for Norge, om vi skal begrense global oppvarming til 1,5 grader. Det vil etter alle solemerker kreve at vi fjerner all CO2-som slippes ut fra atmosfæren etter ca. 2030. Å kutte raskest mulig til null bør være SVs mål.
23	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	77	Legge til	I sær må Norge ta et ansvar for utslipp knyttet til forbruket av eksportert olje og gass.	Equinor har forpliktet seg til å ta ansvaret for alle utslipp også fra forbruket av olje og gass fra 2050. At Equinor sier at de vil ta ansvar for utslipp knyttet til forbruk av norsk olje og gass er noe de aldri tidligere har påtatt seg. Ettersom verden ligger an til å passere grensene for 1,5 graders oppvarming allerede i 2030, er det ingen grunn til at ikke Norge skal ta et økende ansvar for alle utslipp knyttet til eksportert olje og gass allerede fra nå av.
24	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	89	Endre	Omstillingsarbeidet kan ikke overlates til markedet alene, men må sikres gjennom incentiver og reguleringer	

25	Petter Sommervold	Medlem	107	Legge til	Utrede muligheten for å bøtelegge eller forby lønnsomme virksomheter å flagge ut.	Altfor mange virksomheter som går godt, driver miljøvennlig og effektivt og som ofte er en viktig hjørnestein i lokalsamfunn flagges ut av kortsiktige og til dels tvilsomme årsaker.
26	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	107-108	Endre	At næringslivet skal rapportere på klima-og naturrisiko basert på TCFD-rammeverket, slik som i Storbritannia og New Zealand. I tillegg skal det pålegges å planlegge for omstilling til nullutslipp innen 2030.	Det er utarbeidet et rammeverk for rapportering på klimarisiko - TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures) også omtalt i klimarisikoutvalget. Storbritannia påla bedrifter denne måneden å innføre slik rapportering innen 2025. https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/09/uk-to-make-climate-risk-reports-mandatory-for-large-companies
27	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	114	Legge til	, og aktivt sikre grønne interesser ved innføringen av EUs taksonomi.	EU innfører regler for bankvirksomheten som gjør det mer lønnsomt for bankene å låne ut til grønne prosjekter og mindre lønnsomt å låne ut til fossile og forurende. Det er viktig at grønne interesser ivaretas for næringer som er store i Norge, men kan være mindre i EU.
28	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	132	Legge til	I tillegg kan staten gjennom avgifter, forbud og påbud, som krav om gradvis nedtrapping til null utslipp, presse frem nødvendig omstilling gjennom avtaler med næringslivet..	Innføring av NOx-avgift utsløste et ønske fra næringslivet om å inngå avtale med Staten om opprettelsen av Næringslivets NOx-fond, der næringslivet forplikter seg til strenge utslippskutt mot å få slippe å betale NOx-avgift. I stedet betaler de inn til Næringslivets NOx-fond som støtter næringslivets egne utslippskutt. Forbud er svært effektivt for å presse frem endring, slik forbudet mot bruk av fossil olje til oppvarming av bygg innen 2020 har vist.
29	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	147-185	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: Sikre kunnskapsformidling om klimapolitikken rettet mot befolkningen i samsvar med Parisavtalen artikkel 12.	

30	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	156	Legge til	, i samarbeid med andre Europeiske land.	Det pågår et arbeid som en del av EUs Green Deal, der det jobbes med å inførre karbontoll. På den ene siden er det viktig at Norge allierer seg med progressive krefter for å støtte opp under en slik toll, på den annen side er det avgjørende viktig at Norge sikrer at norske industriprodukter ikke forskjellsbehandles på det europeiske markedet ved innføring av en karbontoll i EU.
31	Alna SV	Lokallag	179	Legge til	Nytt punkt: Holdningsdannende skoleturer i inn- og utland i 10. trinn på ungdomsskolen, må bli en obligatorisk del av grunnutdanningen. Skoleturen bør baseres på et undervisningsopplegg med full økonomisk dekning fra nasjonale skolemyndigheter der elevmedvirkning er sentralt.	Dette må ikke være et frivillig tilbud. Opplegget skal ikke være avhengig av elevbetaling gjennom dugnad for gjennomføring av holdningsdannende skoletur. Dette skaper et gruppepress og en forskjellsbehandling mellom elever som påvirker skolemiljøet. Det oppstår et skille mellom elever fra ressurssterke hjem som har råd til å betale for skoleturen og de elevene som kommer fra hjem med svak økonomi som ikke har råd. Det er vanskelig for foresatte som sliter med helse, sosiale og økonomiske forhold, å bidra på dugnader til skoleturer. Dette går også utover klassemiljøet på ungdomsskolen.
32	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	185	Legge til	Kreve større åpenhet om og effektive tiltak for å motvirke de store og økende klimagassutslippene fra militær virksomhet.	Utslippene fra militær virksomhet i Norge kommer til å øke framover, både relativt og som andel av klimagassutslippene. Det skyldes bl.a. betydelig økte utslipp fra den nye flytypen F-35, og generelt fra økt øvelses-virksomhet (Dette er godt dokumentert i en ny rapport av Storaker og Vangen: "Militær miljø og klimapåvirkning" IKFF og Den norske UNESCO-kommisjonen, 2020).
33	Unni Berge	Medlem	186	Endre	Klimakutt i transport	

34	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	193-194	Endre	Målet er å redusere utslippene fra innenriks kystfart, servicefartøy, fiske og havbruk til null innen 2030.	Skal vi nå Parisavtalens mål om å begrense global oppvarming til 1,5 grad, vil Norge trolig måtte slippe ut null utslipp innen 2030. Det lar seg gjøre gjennom elektrifisering og omlegging til bruk av hydrogen, ell og syntetisk drivstoff/bærekraftig biodrivstoff. Slik omlegging pågår.
35	Unni Berge	Medlem	200-201	Endre	Jernbanen og alle nye personbiler og lette varebiler skal ha nullutslipp innen 2025, og bybusser skal ha nullutslipp eller gå på biogass. Det er et mål å elektrifisere kortbanenettet for fly innen 2030.	kan inkludere biogass i kollektiv (men ikke personbil)
36	Unni Berge	Medlem	203	Endre	At alle nye ferger og hurtigbåter skal bruke nullutslippsteknologi eller biogass.	Når det gjelder kollektivtransport, bør også biogass brukes kunne brukes i tillegg til el og hydrogen
37	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	207	Stryke	Stryke "eller bærekraftig fornybart drivstoff"	Fordi fornybart drivstoff også er en nullutslippsløsning. Nå høres det ut som om det bare er elektrisitet som er nullutslipp.
38	Unni Berge	Medlem	231-233	Flytte	se begrunnelse for å flytte punktet til rett etter punktet som slutter på linje 222	flytte punktet opp slik at det ligger rett etter punktet som slutter på linje 222. Begge punkter handler om kjøpsavgifter på bil og grønn omlegging og bør derfor stå sammen.
39	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	237-238	Endre	Endre kulepunktet til følgende: "Innføre sterke incentivordninger for innfasing av anleggsmaskiner, landbruksmaskiner og tungtransport med nullutslipp eller sterkt redusere utslipp etter modell fra elbil-satsingen."	
40	Nordre Aker SV	Lokallag	255	Legge til	To nye punkter etter 255: Øke lokal produksjon av byggematerialer og slik redusere transportrelaterte klimagassutslipp fra bygg og anlegg. Øke bruk av lavenergi- og passivhusteknologi, og bidra til videreutvikling av slik teknologi	

41	Karin Harnæs	Medlem	255	Endre	At utslippene fra bygg- og anleggsplasser ved offentlige prosjekter skal reduseres med 75 % i løpet av perioden	Innenfor den utførende delen av bygg og anlegg var det i 2018 over 58 000 bedrifter, 254 000 ansatte og selskapene omsette for nesten 600 milliarder. Dette gjelder mange småbedrifter som har ikke finansiell kapasitet til å skifte ut maskinparken. En umiddelbar overgang til utslippsfritt er ikke mulig. En del anleggsprosjekter gjennomføres i jomfruelig terreng dvs. langt unna eksisterende infrastruktur og bruk av utslippsfrie maskiner her vil kreve forbedret teknologi
42	Unni Berge	Medlem	255-266	Endre	- At bygg- og anleggsplasser i alle byggeprosjekter som lyses ut på offentlig anbud, skal være utslippsfrie eller ta i bruk fornybart bærekraftig drivstoff.	
43	Unni Berge	Medlem	265-266	Endre	Etablere et program for nullutslipp og fornybare reduksjonsmidler fra prosess- og materialindustrien i nært samarbeid med bransjen og partene i arbeidslivet.	Fornybare reduksjonsmidler, som for eksempel biokull som erstatning for fossilt kull i industriprosesser, er også viktig klimateknologi som bør støttes
44	Unni Berge	Medlem	269-272	Endre	Petroleumssektoren har gitt Norge store inntekter, og over flere tiår bidratt til storskala teknologisk og industriell utvikling og sysselsetting, men oljen har også tatt stor plass i norsk økonomi. De farlige klimaendringene gjør at Norge må fase ut olje- og gassproduksjonen, og istedet for oljeavhengighet satse på andre framtidrettede og bærekraftige næringer.	vi må adressere klimaendringene helt i starten. Det er det som er grunnen til at omstillingen nå haster så mye
45	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	290-294	Endre	SV vil: Ikke forlenge utvinningstillatelser fra 2030, utover tillatelsene som allerede er gitt. Før 2030 må lønnsomheten og påvirkning på klima og miljø i det enkelte felt vurderes før forlengelse innvilges.	Miljøgruppa støtter dissens 1, men med tillegg om å vurdere også påvirkning på klima og miljø, i tillegg til lønnsomhet.
D1	Programkomiteen		295		Dissens 1	
46	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	295	Dissens	Støttet dissens 1	
D2	Programkomiteen		299		Dissens 2	
47	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	304	Stryke	Miljøgruppa støtter dissens 3.	

48	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	304-309	Endre	Redusere CO2-utslippene fra sokkelen til null innen 2030, gjennom krav om nullutslipp og økt CO2-avgift.	En omlegging til null utslipp på sokkelen innen 2030, vil gi betydelig arbeide til norsk leverandørindustri og utvikle norsk teknologi på kabel, elektro og havvindsiden. Det vil etter alle solemerker føre til tidligere nedleggelse av de mest marginale oljefeltene. NVE har gjort en egen utredning av dette, som viser at kostnadene kan bli opp mot 8000 kroner per tonn CO2-for å presse frem slik endring. Pålegg om nullutslipp av CO2 vil derfor være nødvendig som et tillegg til økt CO2-avgift.
D3	Programkomiteen		305		Dissens 3	
49	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	319-320	Stryke	Stryke kulepunktet.	Ordet "nullutslipp" i forbindelse med industri gir ikke så mye mening - det vil alltid være noe, spørsmålet er hvor strenge grensene skal være. Ordet "kjemikalier" omfatter egentlig alt som finnes, bør isåfall stå "miljøskadelige kjemikalier" men det bør ikke være petroleumsvirksomhet i nærheten av særlig sårbare og verdifulle havområder uansett. Om det er virksomhet vil det alltid være en risiko for skadelige utslipp, uansett hva vi mener skal være lov.

50	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	335	Legge til	Gradvis pålegge oljeselskaper på Norsk sokkel å ta det fulle ansvaret for CO2-utslipp knyttet til forbruk av eksportert olje og gass.	Equinor har pålagt seg selv fullt ansvar for CO2-utslipp fra forbruket av olje og gass i 2050. Det ville vært tilstrekkelig dersom verden hadde halvert sine utslipp frem mot 2030 og deretter ned til null i 2050. Equinor og norsk oljeindustri gjør imidlertid det motsatte. Frem mot 2024 planlegges norsk olje og gassproduksjon å øke. Det er derfor nødvendig å pålegge oljeselskapene å gradvis ta et økt ansvar for sine eksporterte utslipp, frem til den dagen verden har sluppet ut nok CO2 til å passere 1,5 graders oppvarming. Fra det tidspunktet må oljeindustrien ta ansvar for alle sine eksporterte utslipp om Norge skal gjøre sin del av jobben for å begrense global oppvarming til 1,5 grader.
51	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	344-346	Endre	Gjøre den globale skipstrafikken utslippsfri innen 2030 med utgangspunkt i norsk kompetanse og næringer, gjennom å stille krav om nullutslipp og å etablere et nasjonalt program gjennom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova.	Rederieringen er klar for omstilling til null. En kombinasjon av positive virkemidler som støtte og forskning og strenge utslippskrav er den beste kombinasjonen. At vi i dag har 80 nullutslippsferger (el og hydrogen) og verdens første nullutslippshurtigbådet under bygging er en indikasjon på leverandørindustri og rederes vilje til omstilling.
52	Sunniva Holmås Eidsvoll	Medlem	349-371	Endre	Stryke ordet "flytende" alle steder i avsnittet slik at vi bare sier "havvind".	Dette er et alternativ til hele dissensen. Vi trenger ikke velge mellom "flytende havvind" eller "offshore havvind". La oss bare si "havvind" gjennomgående.

53	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	368	Legge til	Norge må delta i utvikling av energiøyer sammen med Danmark for å legge til rette for utvikling av havvind i Nordsjøen.	Danmark tar lederskap i å utvikle energiøyer, sammen med Tyskland og Nederland. Slike energiøyer vil gjøre det billigere for den enkelte havvindparkutbygge å ta kraften til land der den trengs gjennom å spleise på kabelen til land, fremfor at hver enkelt vindpark betaler for sin kabel. I Norge vil det være naturlig at Statnett samarbeider med sine søsterorganisasjoner i Danmark og andre land for å utvikle slike energiøyer.
D4 Programkomiteen			369	Dissens 4		
54	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	369	Dissens	Støtter dissens 4	
55	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	369-370	Støtte dissens	Miljøgruppa støtter mindretallet i dissens 4.	
56	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	389	Legge til	Legge til nytt kulepunkt i linje 389: "Klimanytten av slike prosjekter bør vurderes i et livsløpsperspektiv, og kun prosjekter med demonstrert lave klima- og miljøavtrykk bør motta støtte."	Å benytte CO2 som råvare for de fleste prosesser er energikrevende, og det er ikke gitt at prosjekter som kun "utsetter utslipp" av CO2 har god klimanytte i et livsløpsperspektiv. I mange tilfeller kan bruk av CO2 bli en konkurrent til lagring av CO2 (som har mye høyere klimaeffekt). Statens innsats bør derfor primært rette seg mot lagring av CO2.
57	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	399	Endre	Endre kulepunktet til: Legge til rette for storskala batteriproduksjon i Norge, og utvikling, produksjon og ombygging av løsninger for det som går på fossilt drivstoff til å gå på fornybar energi, for eksempel fossile biler.	
58	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	411	Legge til	Legge til følgende som andre setning i kulepunktet: "Satsingen skal prioritere utvikling av hydrogen basert på fornybare energikilder fremfor fra fossile kilder."	Den største andelen av hydrogen produsert i verden i dag er basert på fossile kilder. Hydrogen basert på naturgass reduserer utslipp med rundt 90% dersom CO2-en fanges og lagres, men det er fremdeles en løsning som er mindre fremtidsrettet ettersom det er basert på fremtidig produksjon av naturgass. Det er stort potensiale for utvikling av grønn hydrogen i Norge, og dette er en reell nullutslippsløsning. EU prioriterer grønn hydrogen, og det er ingen grunn for at Norge skal være mindre ambisiøs.

59	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	411	Legge til	Sette et nasjonalt mål for bruk av hydrogen i Norge	Norge har ingen nasjonale målsetninger for å ta i bruk hydrogen. Det hemmer hydrogenneringen i Norge.
60	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	441-452	Legge til	Legge til følgende kulepunkt: "Sette krav til at produksjon i bioøkonomien skal foregå innenfor naturens tålegrenser."	Vi skal være forsiktige med å bruke en argumentasjon der vi får det til å se ut som alt som er bio er bra. Tidligere tiders bioøkonomi har gitt enorm skade i form av avskoging og overfiske.
61	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	456	Endre	Bytte ordet arbeiderbevegelse med fagbevegelse	Sosialdemokrater har forsøkt å ta eierskap til begrepet arbeiderbevegelse. I dette avsnittet vil det være mest korrekt å vise til fagbevegelsen.
62	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	485	Stryke	Stryke kulepunktet "At det i konsesjonsprosessene skal prioriteres uttak av særlig nyttige mineraler."	Det finnes ingen allment akseptert målestokk for hvilke mineraler som er "nyttige". Det samme gjelder annen produksjon og energibruk. Produksjonen i det grønne skiftet vil ta i bruk stort sett de samme mineralene som vi bruker i dagens økonomi, selv om fordelingen vil kunne endres noe. Vi bør ikke tillegge det ekstra vekt at uttak av noe kan tenkes å brukes til "grønne" produkter senere i verdikjeden.
63	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	491	Endre	Legge til "forskning og" før "pilotanlegg" så det blir "Innføre tilskudd til forskning og pilotanlegg for håndtering av overskuddsmasse."	Håndtering av overskuddsmasse er kanskje mineralnæringens aller største utfordring, og her trengs det mer kunnskap. Det er ikke nok med pilotanlegg på dette stadiet.
64	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	492	Legge til	Stille krav om bankgarantier ved mineralvirksomhet, som sikrerer miljøopprydning når gruvevirksomhet avsluttes eller ved konkurs.	Uten unntak nedlegges gruvevirksomhet når de går konkurs. Da er det aldri penger til opprydning. Det er åpning for å stille slike garantikrav, men det stilles i liten grad.

65	Heikki Eidsvoll Holmås	Medlem	498-499	Legge til	Den beste måten å sørge for en rettferdig omstilling er gjennom et aktivt trepartssamarbeid, der staten stiller krav om omstilling til nullutslipp og bidrar med penger til omstillingen i dialog med arbeidslivets parter.	Det er gjort brede Europeiske undersøkelser som viser at sektorvis omstilling, med krav fra staten, gir den tilstrekkelige forutsigbarheten til å utløse investeringer fra kapitaleiere, sikkerhet for arbeidstakere og økt sysselsetting. I Norge vil en slik omstilling måtte ledes fra statens side innenfor rammene av trepartssamarbeidet.
66	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	524	Endre	Senke terskelen til arbeidslivet for utsatte grupper gjennom ordninger som praksisplasser og mulighet for kompetanseheving	
D5	Programkomiteen		546		Dissens 5	
67	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	546-556	Støtte mindreta	Miljøgruppa støtter mindretallet i dissens 5.	
68	Unni Berge	Medlem	594-595	Stryke		et topssystem er vanskelig å operasjonalisere og dessuten svært lite treffiskker fordelingspolitikk. Det er ikke slik at familier med lavinntekt har lavere forbruk nødvendigvis enn rike. Vi bør heller prioritere mer treffsikre fordelingsvirkemidler, og dessuten prioritere tiltak som også har utredet bedre energieffektiviseringseffekt
69	Gamle Oslo SV	Lokallag	605	Legge til	Derfor vil SV sette i gang utredning av kjernekraft i Norge for å sikre nok fossilfri energi til å fase ut den fossile og legge til rette for ny industri med minst mulig naturinngrep.	Når flertallet går inn for ingen ny vindkraft, kun oppgradering av vannkraft og 10 twh i energieffektivisering er ikke nok til å fase ut den fossile energien Norge bruker i dag, og i hvert fall ikke nok til å bygge ut ny industri slik programmet skisserer. Den fossilfrie energien som krever minst areal og naturinngrep per twh er kjernekraft. Dette er en kontroversiell teknologi i SV, men om resten av programmet skal gå opp, er det det det eneste som får programmet til å gå opp.

70	Nordre Aker SV ved Magne Refsnes	Lokallag	606-619	Endre	Vindkraft bidrar til fornybar energiproduksjon og må brukes for å fase ut fossile energikilder og dermed bidra til å redusere farlige menneskeskapte klimaendringer. Spørsmålet er i hvilken grad en slik utbygging skal skje på land eller til havs, og i hvilken grad utbyggingen gir skader på miljøet som er større enn klimagevinsten. FN's naturpanel slår fast at den største trusselen mot livsgrunnlaget vårt er utryddelsen av arter fordi levesteder forsvinner. Den viktigste årsaken til dette er nedbygging, oppstyking og utarming av arealer. Klimaendringene vil forsterke denne utviklingen. Vindkraftanlegg på land i Norge har i de aller fleste tilfellene vist seg å være svært naturødeleggende. Å forsøke å løse klimakrisa ved å forsterke naturkrisa gir ikke mening. Det er per 2020 allerede gitt 86 vindkraftkonsesjoner til lands, uten at miljøkonsekvensene er tilstrekkelig evaluert. Vindkraftutbyggingen er sammen med klimaendringene også det mest akutte problemet for tamreindrift, og undergraver dermed samiske interesser. Kommuner og lokalmiljøer har blitt overkjørt av konsesjonsprosesser som har gått over stakk og stein. Positive lokale ringvirkninger er beskjedne og gir få nye arbeidsplasser. I motsetning til vannkraft går eierskap og overskudd i all hovedsak til internasjonale oppkjøpsfond som er unndratt nasjonale regler. Derfor sier SV nei til videre utbygging av vindkraft i inngrepsfri natur og ellers i biologisk viktige områder, og spesielt utbygging som gir fragmentering av større sammenhengende naturområder. Vindkraft må ikke bygges i verdifulle områder for friluftsliv og for tamreindrift. Anlegg må heller ikke bidra til store CO2-utslipp fra karbonrik skog, myr og våtmark. SV vil imidlertid vurdere vindkraftanlegg i områder som allerede er preget av tyngre infrastruktur og annen utbygging. •Si nei til enda mer utbygging av vindkraft i fjellområdene våre, i intakt kystnatur og i form av bunnfaste anlegg nær kysten •Si ja til å vurdere vindkraftutbygging i allerede	Nordre Aker SV synes ikke noen av dissensene om vindkraftutbygging er bra nok; flertallsforslaget er for firkantet, og mindretallsforslaget er for rundt. Det gjelder å finne fram til forslag som i mest mulig grad tar hensyn til både kampen mot klimaendringer og naturkrisen vi står overfor. Vi håper forslaget kan bidra til å forene de ulike leirene i disse spørsmålene. Men vi mener at SV ikke i tilstrekkelig grad har tatt innover seg hvilken naturkrise vi står overfor uavhengig av klimaendringene. Vindkraftutbyggingen i Norge er en del av dette, Se ellers det helhetlige forslaget vi har lagt fram!
71	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	609-611	Stryke	Stryk: "Tvert imot skjer utbygging med hovedsakelig importert teknologi, og en stor del av vindkraftanleggene eies av utenlandsk storkapital."	Vi kan ikke være imot importert teknologi.
72	Gamle Oslo SV	Lokallag	613	Endre	Endre "samiske interesser" til "reindrift og samiske rettigheter"	Vindkraft kommer ofte i konflikt med reindriften og dette omhandler ikke bare interesser, men retten til kulturutøvelse, retten til språk (da reindriften er en av de viktigste språkarenaene), landrettigheter og samisk livsgrunnlag.
D6	Programkomiteen		621		Dissens 6	
73	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	634	Endre	Endre fra "samiske interesser" til "samiske interesser og rettigheter"	

74	Gamle Oslo SV	Lokallag	634	Endre	Endre "samiske interesser" til "reindrift og samiske rettigheter	Vindkraft kommer ofte i konflikt med reindriften og dette omhandler ikke bare interesser, men retten til kulturutøvelse, retten til språk (da reindriften er en av de viktigste språkarenaene), landrettigheter og samisk livsgrunnlag.
75	Gamle Oslo SV	Lokallag	643	Endre	Legge til etter "som hindrer ødeleggelse av": "samisk reinbeiteland og"	Vi trenger en sterk formulering som sikrer at det ikke utbygges vindkraft i reindriften områder. Det er ikke nok å si at samiske interesser skal ivaretas.
76	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	643	Legge til	Legge til etter "som hindrer ødeleggelse av": "samisk reinbeiteland og"	
77	Gamle Oslo SV	Lokallag	648	Legge til	<ul style="list-style-type: none"> Igangsette utredning av kjernekraft i Norge for å fase ut fossil industri, gi gode rammebetingelser for klimavennlig industri og har minst mulig naturinngrep. 	Når flertallet går inn for ingen ny vindkraft, kun oppgradering av vannkraft og 10 twh i energieffektivisering er ikke nok til å fase ut den fossile energien Norge bruker i dag, og i hvert fall ikke nok til å bygge ut ny industri slik programmet skisserer. Den fossilfrie energien som krever minst areal og naturinngrep per twh er kjernekraft. Dette er en kontroversiell teknologi i SV, men om resten av programmet skal gå opp, er det det eneste som får programmet til å gå opp.
78	Nordre Aker SV	Lokallag	659	Legge til	..samt revidere konsesjonsvilkår der nåværende regulering av vassdrag medfører uforholdsmessig skade for natur- og friluftsliv.	
79	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	663	Legge til	<p>Tre nye kulepunkter: 1) Representanter for samisk tamreindrift må bli konsultert i forkant når det blir foreslått inngrep som kan påvirke driften deres, det skal arbeides sammen med urfolkets representanter for å unngå at eventuelle vindkraftplaner skader næringa, og tiltak som påfører næringa skade skal ikke settes i verk med mindre de næringsutøverne som lider skade av utbygginga gir sitt informerte samtykke. 2) All konsesjonsbehandling av vindkraftutbygging i samiske områder må utsettes inntil rettssituasjonen rundt land og vann er bedre avklart, gjennom behandling av Samerettsutvalget. 3) Det skal ikke gis konsesjon til nye vindkraftutbygginger i landområde med sørsamisk tamreindrift. Sørsamisk språk og kultur, som er spesielt sterkt knytta til reindriften, er kritisk trua og treng et spesielt vern.</p>	
D7	Programkomiten		667		Dissens 7	
80	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	667-671	Dissens	Miljøgruppa støtter mindretallets dissens 7.	

81	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	675	Endre	Endre "Eksisterende vannkraftverk skal oppgraderes og utvides der det ikke gir betydelig negative konsekvenser for naturen i vassdraget" til "Eksisterende vannkraftverk skal oppgraderes og utvides der det ikke gir betydelig negative konsekvenser for naturen i og rundt vassdraget, og der godkjennelse blir gitt av eventuelle utøvere av urfolks næringer som vil bli skadelidende ved utvidelse."	
82	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	696	Endre	Bytte ut ordet lønnsarbeidere med arbeidstakere.	Arbeidstakerbegrepet er godt innarbeidet i språket selv om arbeidsselger er mer beskrivende siden vi selger vår arbeidskraft og kompetanse. Lønnsarbeider og lønnsinntaker er enda dårligere begreper.
83	Nordre Aker SV	Lokallag	698	Legge til	Mange blir tilknyttet arbeidslivet på måter som ikke gir de rettigheter og det vernet som fast ansettelse gir. Mange arbeidstakere lever av korte eller lengre oppdrag som de konkurrerer om å få fra oppdragsgivere som ikke ønsker å ta arbeidsgiveransvar. Dette omtales som Gig-økonomi eller løsarbeidersamfunnet. Plattformøkonomi gjør det mulig å formidle gig-økonomiens oppdrag. Dette bidrar til	
84	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	701	Endre	Endre trepartsamarbeid til partsamarbeid.	På arbeidsplassene er det topartsamarbeid. Begrepet partsamarbeid dekker både trepartsamarbeid og topartsamarbeid.
85	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	717	Endre	Styrke arbeidsmiljøloven...	
86	Gamle Oslo SV	Lokallag	717	Endre	Styrke arbeidsmiljøloven og fjerne den generelle adgangen til midlertidige ansettelser.	Mener vi bør bruke begrepet styrke arbeidsmiljøloven framfor reversering. For eksempel bør vi ikke reversere bestemmelsen om krav på fast ansettelse etter tre år som midlertidig ansatt.
87	Nordre Aker SV	Lokallag	732	Endre	Litt uklart hva som menes med arbeidere og deres tillitsvalgte i plattformselskaper. Hvis man mener Uber, Foodora ol, heter det ikke ansatte eller arbeidere vel? Hva med «de som har oppdrag for plattformselskaper..»	
88	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	736	Legge til	Arbeide for en heltidskultur i arbeidslivet	
D8	Programkomiteen		752		Dissens 8	

89	Vegard Kjendsli	Lokallag	752-756	Stryke		Denne dissensen må SV ikke vedta. Slik statlig intervensjon i lønnsdannelsen vil medføre en svekkelse av trepartssamarbeidet og i forlengelsen organisasjonene og fagbevegelsen. SV må sikre at forhandlingsansvaret tilligger partene i arbeidslivet og vi må være på fagbevegelsens side.
90	Stina Baarne Hassel for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	758	Legge til	arbeide for lavere lønnsforskjeller i offentlig sektor	
91	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	767	Endre	Vurdere kompetansekrav for særskilte sektorer/bransjer der dette er nødvendige for å sikre seriøsitet og faglighet	
92	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	771	Legge til	trafficking etter arbeidslivskriminalitet	Transportering av personer over landegrensene for et liv i tvangsarbeid er en av de verste formene for arbeidslivskriminalitet og bør nevnes.
93	Nordre Aker SV	Lokallag	791	Legge til	1. Sikre rett til at oppdragstakere som er tilknyttet bedrifter/ plattformer innen taxi- og annen transportnæring kan organisere seg. 2 Nekte bedrifter/ plattformer som ikke gir minstelønn til oppdragstakere konsesjon til å drive næringsvirksomhet/ taxivirksomhet. 3 Hindre overetablering på taximarkedet slik at arbeidsplassene ikke gir en lønn man kan leve av.	«Rette opp tendenser til løsarbeidersamfunn» blir litt vagt. Konkretiseres med tre kulepunkter-
D9	Programkomiteen		795		Dissens 9	
D10	Programkomiteen		805		Dissens 10	
94	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	805	Dissens	Støtter dissens 10	
95	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	873	Legge til	At tillitsvalgte rolle ved kontorutforming og etablering av hjemmekontorordninger må styrkes.	Koronapandemien har vist oss tydelig de svake sidene med free seating og åpne kontorlandskap, og den har også presset fram mer bruk av hjemmekontor.
D11	Programkomiteen		874		Dissens 11	
96	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	874	Legge til	At Forskrift om arbeid som utføres i arbeidstakers hjem oppdateres og styrker de tillitsvalgte og verneombudets rolle.	Dagens forskrift til Arbeidsmiljøloven er fra 2002 og passer ikke til dagens situasjon. Forskriften gir en masse unntak fra vernebestemmelsene som er vel så viktig ved hjemmekontor.

97	Aleksander Dyrnes	Lokallag	883-884	Legge til	Et sentralt argument fra de som ønsker å svekke velferdsstaten er at kostnadene blir for høye og at velferdsordningene våre ikke kan opprettholdes uten å øke skattetrykket på vanlige folk. Dette argumentet blir særlig tynt med tanke på alle de som vil og kan jobbe og bidra med skatt, bare vi gir de muligheten og verktøyene de trenger for å komme seg tilbake til arbeidslivet. Fellesskapet vårt trenger at alle som kan bidrar, da må fellesskapet sørge for at flest mulig kan.	Hensikten med forslaget er å poengtere at et inkluderende arbeidsliv ikke først og fremst er solidaritet med de som gjerne vil jobbe, men faktisk er svært viktig for samfunnet og velferdsstaten.
98	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	886	Legge til	Arbeidet mot diskriminering i arbeidslivet må styrkes. Alle skal ha lik tilgang på en trygg arbeidsplass uavhengig av kjønn, funksjonshindringer, utenlandskklingende navn e.l.	Diskriminering i arbeidslivet er et samfunnsproblem, ikke minst i form av systemisk diskriminering som er vanskeligere å avdekke.
99	Bjørn Halvorsen på vegne av faglig gruppe i Oslo SV	Gruppe	926	Legge til	NAVs ressurser til oppfølging av brukere må styrkes, både for å legge til rette for god avklaring av personer på arbeidsavklaringspenger og for å kunne håndtere vedvarende høy arbeidsledighet.	Det er grunn til å tro at koronapandemien vil føre til vedvarende høyere arbeidsledighet enn før pandemien. Dette fører til at flere grupper enn mottakere av arbeidsavklaringspenger vil ha behov for oppfølging, og at NAV vil trenge flere ansatte i lang tid fremover.
100	Gulay	Medlem	927	Stryke	Stryke «innen 60 dager»	
101	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV.	Gruppe	943	Legge til	Velferdsstaten må være sterk og forutsigbar, samtidig som den stadig må utvikles for å imøtekomme folks behov. Folketrygdens ytelser må opp på et nivå som gjør det mulig å leve et fullverdig liv.	Folketrygden er en av bærebjelkene i velferdsstaten.
102	Benjamin E. Larsen	Medlem	961	Endre	Endre "byråkrati" til "rigide arbeidsmåter, overvåking og rapportering"	Det er uheldig at vi omtaler byråkrati som noe negativt. Det bygger opp under en forståelse av at det finnes en masse folk i offentlig sektor som ikke gjør noe fornuftig. Forvaltninga og velferdssamfunnet er helt avhengig av dyktige byråkrater. I stedet bør vi angripe de praktiske utslagene av markedsstyring som vi er imot.
103	Benjamin E. Larsen	Medlem	963	Endre	Endre "en gjennomgripende tillitsreform i hele offentlig sektor" til "en tillitsreform i store deler av offentlig sektor".	Alle deler av offentlig sektor er ikke i behov av en gjennomgripende reform. Hvis dette ikke skal leses som en overdrivelse, ville jeg som ansatt i offentlig sektor i mange tilfeller blitt bekymra.

104	Benjamin E. Larsen	Medlem	966-977	Endre	"Styring av offentlig sektor må først og fremst rette oppmerksomheten mot menneskene som trenger den. Det er ingen som vet bedre hvilken støtte som oppleves nyttig, enn dem som trenger den. Vi må legge til rette for at avgjørelser tas i samarbeid med dem som trenger velferden, og at medarbeidere og ledere i førstelinja har nødvendig myndighet og ressurser. Både av hensyn til innbyggere og medarbeidere må vi verne velferden mot styring som springer ut av kortsiktige økonomiske og politiske hensyn. Kunnskap om god styring står sentralt, og i Norge kan vi bygge på en stolt tradisjon med partssamarbeid bygget på hovedavtaler. I et samfunn som stadig blir mer mangfoldig og sammensatt, blir det også utvikle nye arbeidsmåter og tilbud. Vi vil satse på en offentlig velferd som samskaper med den enkelte innbygger og sivilsamfunnet, og som gjennom medbestemmelsen sikrer faglig forankring. Vi vil arbeide for at velferdsarbeidere på alle nivå får bruke kunnskap og ferdigheter til å gjøre denne jobben."	Det står ikke noe galt i de avsnittene som står, men det trengs et mer utfyllende bilde av hva en tillitsreform innebærer og hvem den er til for. Tillitsreformen handler om å sørge for at folk blir møtt med utgangspunkt i at de vet best hva de trenger i livene sine. Det må få størst oppmerksomhet. Tillitsreform er også avhengig av tillitsbasert ledelse, og da bør vi også anerkjenne flere nivå enn førstelinja.
105	Benjamin E. Larsen	Medlem	979	Endre	Endre kulepunktet til "Gjennomføre en tillitsreform i offentlig sektor for å sikre at felles velferd oppleves som nyttig, at fagkunnskap blir anerkjent og at tjenestene ivaretas gjennom god styring og medbestemmelse	Sikrer samme endring i betoning som endring av avsnittene over
106	Benjamin E. larsen	Medlem	981	Endre	Endre kulepunktet til: "Politikken for offentlig styring skal bygge på tillitsbasert ledelse, respekt for faglighet og være forankret i den norske modellen"	Løfter kulepunktet til samme nivå som endringsforslaget til avsnittene over. Stedlig ledelse er en for smal problemstilling til at den bør tas opp som del av tillitsreformen.
107	Benjamin E. Larsen	Medlem	983	Endre	Endre "målstyring og forretningsbaserte regnskapsmodeller" til "og bruke styringsmodeller som egner seg til velferd	Bedre med en positiv formulering. Det gir ikke mening å være kategorisk avvisende til målstyring. Det er et for upresist begrep, og åpner opp for en masse angrep mot oss. Regnskapsmodeller er ikke relevant for tillitsreform. I den grad man skulle mene det er det, er det upresist å snakke om forretningsbaserte regnskapsmodeller generelt, selv om de kan være problematiske der de tvangsmessig spiser av driftsbudsjettene til tjenesteorganisasjoner, kan de f.eks. gi god mening i forvaltning av IKT-systemene i sykehusene.

108	Benjamin E. Larsen	Medlem	985og988	Stryke	Stryke kulepunktene	Dette har ikke med tillitsreform i velferd å gjøre. Intensjonen er ivaretatt både i kapitlet "trygge og faste ansettelse" (711), under "bemanning" (1722), samt under "Demokratisk styring av staten" (1962).
109	Gamle Oslo SV	Lokallag	1001	Endre	Sørge for at alle mottakere av arbeidsavklaringspenger er ferdig avklart før stønaden opphører	Mange mottakere har allerede behov for mer enn 4 år med arbeidsavklaringspenger for å komme seg gjennom behandling, avklaring, skolering, oppfølging, arbeidstrening osv. SV bør foreslå at alle som mottar arbeidsavklaringspenger skal få økonomisk trygghet til de er avklart for arbeid eller uføretrygd, og ikke presses over på sosialhjelp eller uføretrygd etter 4 år.
110	Nordre Aker SV	Lokallag	1037	Endre	Begrepet tilpasset opplæring erstattes med spesialpedagogisk tiltak	Begrepet tilpasset opplæring gjelder alle elever i den norske skolen og er en del av vanlig planlegging og gjennomføring av undervisning
111	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1064	Legge til	...ha det godt i Norge, men store variasjoner i levevilkår, alder og helse innebærer store utfordringer for utjevningspolitik. SV vil ta tak i dette.	Tydeliggjøre at det er ulikheter mellom eldre også
112	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1068	Legge til	For å styrke eldres muligheter for et godt liv uten isolasjon, må flere sektorer samarbeide om blant annet å videreutvikle eldresentrene, gi tilgang til eldrevennlig kollektivtransport, bistand til innkjøp, tilgang til kulturelle aktiviteter, tilgang og kompetanse til digitale hjelpemidler og kommunikasjonssystemer, og en helhetlig politikk for helse, tannhelse, kosthold og medisinering."	Forsterke den innledende teksten med mer "kjøtt på beinet"
113	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1077	Legge tilflere sykehjemsplasser og omsorgsboliger, og	Satsing på omsorgsboliger, spesielt Omsorg+ er viktig
114	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1086	Legge til	Sikre oppretting av "servicesenter-funksjon" til å løse tekniske og digitale problemer.	Mange vil nok trenge slik "vaktmesterbistand"

115	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1087	Legge til	-Øke utdanningskapasiteten for helserelevante utdanninger med 10% hvert år. I tillegg øke kapasiteten for etter- og videreutdanning i samme takt.	Det en rekke undersøkelser som viser at vi har for få, og at gapet mellom behovet og det vi utdanner bare øker. Til dels dramatisk. Det hjelper ikke å vedta helsetilbud, når vi samtidig vet at vi ikke har relevant helsepersonell for å oppfylle dem. Behovet er så skrikende at sykehus og sykehjem tar inn utenlandsk helsepersonell fra røde land og setter dem rett i arbeid
116	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1088	Legge til	-Sette av midler til forskning og spesialistutdanning innen yrkesgrupper rettet mot eldre.	Det kan være utfordrende å tiltrekke fagfolk til å jobbe i hjemmetjeneste og på sykehjem, mens det er store faglige oppgaver. Mer forskning og spesialistutdanning kan både bidra til å løse oppgaver og bidra til å gi mer status å jobbe for eldre
117	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1089	Legge til	-Styrke tilbudet til dem med demens, og avlastning for deres pårørende, med midler for ulike dagtilbud, nattplasser og avlastningsordninger.	Omfang av demens er allerede en stor utfordring, og antallet er varslet å øke. Svært mange på sykehjem lider av demens. Med politikken å "kunne fortsette å bo godt hjemme", blir hverdagens demenshandtering en kjempetfordring
118	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1090	Legge til	-Innføre allment tilbud om forebyggende hjemmebesøk for alle 75 åringer for å kartlegge eventuelle behov, og tilby boligrådgivning og informasjon om offentlige tjenester.	Dette er en ordning som delvis fungerer i Oslo, og som vil være viktig for den enkelte beboer som ledd i avklaring og forberedelse, men også viktig for lokal kommune for å forhindre utvikling som kan bli mer kostbar, knyttet til f.eks sykehjem
119	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1091	Legge til	-Sikre kompetanse og differensierte tilbud og tilrettelegging overfor grupper med spesielle behov, som eldre med minoritetsbakgrunn, LHBT-personer og rusavhengige.	Sykehjem og omsorgsboliger er nå nesten utelukkende lagt opp for den tradisjonelle gjennomsnittsnordmannen,
120	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1092	Legge til	-Styrke språkopplæring til ansatte i eldreomsorgen, og tolketjenesten overfor eldre med innvandrerbakgrunn som mister norskspråket.	Kommunikasjon er viktig i eldreomsorg
121	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1093	Legge til	-Plankrav om møteplasser for unge og eldre	Generasjonsmøter er viktige, for begge parter

122	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1094	Legge til	-Gi Posten utvidede oppgaver som serviceleverandør av praktiske tjenester i utkantområder	Posten er ikke behandla noe steder i programutkastet, til tross for at Posten har vært underlagt store endringer og flere sannsynligvis vil komme. Forslaget angir en mulig oppgave
123	Åsne Skjelbred Refsdal	Medlem	1105	Legge til	Sikre uføre pensjonsopptjening til 67 år og...	Opptjening av pensjon stopper i dag ved 62 år. Det gjør at når uføre skal begynne å ta ut alderspensjon ved 67 år har de en betydelig mindre pensjon enn andre arbeidsføre som har opptjening etter 62 år (såfremt de kan jobbe).
124	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	1120	Legge til	-Arbeide for at Lov om offentlige anskaffelser må endres slik at hvis offentlige tjenester konkurranseutsettes og privatiseres skal det kreves pensjonsordninger på likeverdig nivå med offentlige ordninger	I dag risikerer man å miste viktig pensjonsrettigheter om man blir flyttet fra offentlig til privat pensjonsordning.
125	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	1120	Legge til	At det settes fortgang i arbeidet med en nivåheving av pensjonene for dem som taper mest på å gå av tidlig.	Mange arbeidstakere klarer i dag ikke å stå i jobb til de blir 67 år. Yngre årskull må sannsynligvis stå enda lengre i jobb for å oppnå tilsvarende pensjonsnivå. Noen vil bli uføretrygda og skal ivaretas av en god uføretrygd, men også for dem som ikke er så syke må det være mulig å gå ut av arbeidslivet på en verdig måte med en pensjon som er til å leve av.
126	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo	Gruppe	1120	Legge til	Arbeide for at samlet pensjon ved 67 års alder skal gi en inntektsdekning på minst to tredeler av lønn. Det gjelder også uføre og de som går av med AFP før fylte 67 år.	Det er et viktig prinsipp at den enkelte ikke skal straffes når helse svikter.
127	Gamle Oslo SV	Lokallag	1129	Endre	Sette inn "progressiv" før skatt.	Høye og økende boligpriser er ekstremt usosialt. Det står allerede en del om at bolig ikke bør være et spekulasjonsobjekt, som er bra. I forlengelsen av det bør vi også ha som standpunkt at det er et mål at boligprisene har en jevn utvikling, og at det bør settes inn tiltak når det blir prisgalopp som det er i noen av de største byene. Standpunktet understøttes allerede av flere gode tiltak i programforslaget.

128	Egil B. Stensholt	Medlem	1137-1194	Legge til	Endre navn fra dokumentavgift til eiendoms omsetningsavgift - EOA	<p>Folk flest opplever det som ulogisk å betale en avgift på et dokument, når det er en avgift beregnet utfra hva man betaler for eiendommen. Derfor eiendoms omsetningsavgift EOA.</p> <p>Den bør videre innrettes slik at alle må betale EOA, både privatpersoner og selskaper.</p>
129	Egil B. Stensholt	Medlem	1137-1194	Legge til	Dokumentavgiften økes i kombinasjon med bunnfradrag ved kjøp av primærbolig.	<p>Dokumentavgiften økes fra 2,5 % til f.eks. 3,5 % for alle eiendomssalg. Ved kjøp av primærbolig gis det et bunnfradrag på f.eks. 2 millioner.</p> <p>Målet er å senke dokumentavgiften ved kjøp av en "normal" primærbolig. Mens sekundærbolig vil få høyere avgift og dermed mindre gunstig å investere i for utleie. Jeg er primært opptatt av prinsippet med økning av avgiften, kombinert med et bunnfradrag for primærbolig. De valgte verdiene er eksempler for å synliggjøre effekten av endringen. SV foreslår i sitt alternative statsbudsjett å senke dokumentavgiften fra 2.5% til 2.0% for alle. Det vil føre til at de som kan kjøpe de dyreste eiendommene får den største besparelsen i kroner. Noe som er lite ønskelig.</p> <p>Primærbolig til under 2 millioner betaler da ingen avgift, mot opptil 50.000.- i dag. En bolig til under 7 millioner betaler mindre, og over betaler mer enn i dag. En bolig til 4 millioner vil da betale 70.000.- i avgift mot 100.000 i dag. Med SV sitt</p>
130	Alna SV	Lokallag	1138-1139	Endre	Endring første setning: «Øke skatten på eiendom, med særlig skjerpelse for eiendom ut over primærbolig.» (Nåværende setning lyder «Flytte skatt fra inntekt til eiendom.»)	<p>SV bør ikke binde seg til å redusere skatt på inntekt. Det viktigste virkemidlet for å begrense spekulasjon er å skjerpe beskatningen av eiendom ut over primærbolig.</p>

131	Nordre Aker SV	Lokallag	1144	Endre presiserer Husbankens rolle I stedet for ... omtaler Husbankens rolle ,,	
132	Gamle Oslo SV	Lokallag	1146	Endre	Innføre nasjonal eiendomsskatt. Harmonisere takseringen i den kommunale eiendomsskatten. Innkreving av eiendomsskatten skal gjennomføres av Skatteetaten og trekkes automatisk på samme måte som skatt på inntekt.	
133	Nordre Aker SV	Lokallag	1159	Legge til	Nytt punkt etter 1159: §11.1 i Husleieloven «Boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet» endres slik at familier med tidsbegrenset leiekontrakt på kommunale utleieboliger har rett til forlenget leietid dersom flytting vil medføre uønsket flytting fra barnehage eller skole.	
134	Karl Magnus NCD Nyeng Medlem		1176	Endre	Endre første setning til: Endre regelverket slik at alle nybygg skal være universelt utformet, med krav om trinnfri adkomst og rømningsvei for boenheter på grunnplan eller første boligplan etter grunnplan.	Det er kjempefint med universelt utformede bygg (jeg antar nybygg omfatter både næring og bolig), men for personer med begrenset bevegelsesevne er det lite gagn i en universelt utformet bolig i femte etasje om heisen står eller brannalarmen går. Man kan også vurdere om det skal være snakk om flere enn kun én boligetasje som skal ha trinnfri adkomst (annet enn heis). Men ramper o.l. kan være plasskrevende og vil kunne presse opp kvadratmeterprisen, derfor inneholder forslaget krav til trinnfri adkomst og rømningsvei for én etasje.
135	Alna SV	Lokallag	1189	Legge til	Utrede reduksjon av rentefradraget, for eksempel ved et tak på fradraget.	Rentefradraget subsidierer store boliglån, og fungerer prisdrivende. Siden mange har innrettet seg på dagens fradrag bør konsekvensene og innretningen av en reduksjon utredes. Vanlige boliger kan skjermes ved å innføre å ha fullt fradrag opp til et tak.
D12	Programkomiteen		1190		Dissens 12	
136	Karl Magnus NCD Nyeng Medlem		1192-1193	Stryke	Stryk hele kulepunktet.	Stryk til fordel for nytt kulepunkt som blir foreslått av innsender, som også er ment å ivareta intensjonen om at bygningsmasser skal forvaltes/brukes.

137	Karl Magnus NCD Nyeng Medlem	1194	Legge til	Nytt kulepunkt: Bygningsmasser som blir stående tomme og ubrukt over tid kan av kommune, fylke eller stat kreves solgt om ikke eiendommen tas i bruk på varig, jevnlig eller periodisk basis.	<p>Dette forslaget er ment å legge opp til at eiendommer skal brukes/forvaltes i løpet av en viss tid siden sist de ble brukt/forvaltet eller en viss tid etter eiendomsøvertakelse.</p> <p>Dette for å sikre både at eneboliger og næringseiendommer blir brukt og ikke forfaller. Å inkludere næringseiendommer i dette kan hindre at næringslokaler blir stående tomme over tid på grunn av for høy leiesum.</p> <p>Hvor lenge "stående tomme og ubrukt over tid" skal være, kan nok diskuteres. Men det bør være på minimum ett år, slik at eiendomsinnehavere har mulighet til å legge planer (korte og langsiktige) for å selv sørge for at eiendommen tas i bruk.</p>	
138	Alna SV	Lokallag	1213	Endre	Stryke del av punkt «og senke den på arbeid».	SV bør ikke binde seg til å senke den samlede inntektsskatten. Det gir bedre fordelingseffekt å bruke inntekter fra økt skatt på formue, arv og eiendom til å redusere egenandeler og avgifter. Det er også behov for økte skatteinntekter til å styrke velferdsstaten og gjennomføre SVs program for øvrig.
D13	Programkomiteen		1216		Dissens 13	
139	Gamle Oslo SV	Lokallag	1248	Endre	Innføre grunnrentebeskatning på alle naturressurser med betydelig merprofit.	
140	Nordre Aker SV	Lokallag	1253	Endre	Setningen: Barnevernet skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår..... flyttes til linje 1263 (starten på kapitlet om barnevernet).	Slik setningen står nå, virker den malplassert og tatt ut av en sammenheng
141	Nordre Aker SV	Lokallag	1256	Legge tilog sikre bevaring av grendeskolen	Grendeskolen er viktig for å gi elevene et likeverdig skoletilbud rundt om i landet

142	Nordre Aker SV	Lokallag	1256	Legge til	SV vil derfor styrke fellesskolenog jobbe for at barn og unge ikke skal være bundet av tradisjonelle kjønnsroller i sin livsutfoldelse.	Det feministiske perspektivet er nesten borte i dette programutkastet, men det er fortsatt et viktig perspektiv å jobbe aktiv med, ikke minst i skolen. Vi skjønner at det er plassmangel, men dette perspektivet bør styrkes gjennom programmet.
143	Nordre Aker SV	Lokallag	1259	Endre	Begrepet skolefritidsordning skiftes ut med heldagsskole	vi ønsker at pamfletten Framtidsskolen av Lysbakken og Helland brukes som plattform for SVs skolepolitikk. Her brukes begrepet heldagsskole med tilhørende 3 pilarer. SV trenger å gi et tydelige skole-og utdanningspolitisk signal ut i befolkningen, noe som skiller vår politikk fra andre partiers skolepolitikk.
144	Alna SV	Lokallag	1276	Endre	Legge til «og ideelle» slik at punktet blir: «Bygge opp flere plasser i det offentlige og ideelle institusjonsbarnevernet».	
145	Nordre Aker SV	Lokallag	1282	Legge tilbarnevernets arbeid bør samkjøres med familiekontorene	Familien må i større grad ses på i helhet samtidig som barnet skal bli sett og hørt
146	Gamle Oslo SV	Lokallag	1288	Legge til	Øke bruk av familieråd og andre forebyggende tiltak som er basert på medvirkning og barnet i sentrum. (Eventuelt punktum etter familieråd)	
147	Alna SV	Lokallag	1288	Legge til	Nytt punkt: Heve den rusfaglige kompetansen i barnevernet.	
148	Alna SV	Lokallag	1288	Legge til	Nytt punkt: Rekruttere flere ansatte med minoritetsbakgrunn til barnevernet.	
149	Alna SV	Lokallag	1288	Legge til	Nytt punkt: Jobbe for at ansatte i barnevernet får kurs i kulturkompetanse.	
150	Astrid Rommerud, Sagene SV	Medlem	1295-1317	Legge til	Nytt kulepunkt: Sørge for å ivareta barns tilgang til kunst og kultur-opplevelser i barnehagen	
151	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1302-1303	Stryke	Stryke kulepunktet	Uklart hva som menes med det. Ikke nødvendigvis fornuftig at kommunene skal kunne frata private, inkl. ideelle, barnehager driftstilskudd uten grunn.
152	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1304	Legge til	Sikre flere barnehagelærere og pedagoger. SV vil sikre 50 prosent barnehagelærere og inntil 25 prosent barne- og ungdomsarbeidere.	
153	Gamle Oslo SV	Lokallag	1305	Legge til	Utrede høyere beskatning på store utbytter og overskudd i sektoren.	

154	Nordre Aker SV	Lokallag	1306	Legge til	Nytt kulepunkt: Alle kommuner skal tilby Åpen barnehage som del av et helhetlig barnehagetilbud.	Åpen barnehage er viktig for å ivareta tidlig innsats for barn før de evt begynner i vanlig barnehage, og for barn som ikke begynner i barnehage. Særlig viktig for barn av innvandrerfamilien forhold til språklig og sosial utvikling
155	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1306-1308	Endre	Endre kulepunktet til: "Styrke grunnbemanningen i barnehagene. SV vil ha en fireårig opptrappingsplan for grunnbemanning i barnehagene, med mål om at bemanningsnormen skal gjelde i hele åpningstiden. Det bør også gjennomføres forsøk med økt grunnbemanning i levekårsutsatte områder. "	Både utdanningsforbundet og barnehageopprøret er opptatt av å sikre at bemanningsnormen må gjelde hele åpningstiden. Dette er veldig dyrt, derfor er det fornuftig å gjøre det som en opptrappingsplan så det blir realistisk. Samtidig bør man også se på hvordan man kan gjøre særlige styrkinger av bemanningen i levekårsutsatte områder. Alle barnehager har ikke like behov, og erfaringene fra Oslo viser at det har stor verdi å sette inn ekstra ressurser der det er mange barn med ekstra behov. Den delen i kulepunktet som handler om vikarer er foreslått som et nytt kulepunkt (jf. eget forslag om dette)
156	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1309	Legge til	Nytt kulepunkt: Sikra faste vikarer i barnehagene. SV vil legge til rette for vikarpooler i kommunene.	
157	Alna SV	Lokallag	1318	Legge til	Nytt punkt: Jobbe aktivt for at behovsprøving fjernes så raskt som mulig. At barnehagemyndighetene inntil pris blir fastsatt etter behov, automatisk får barnehageprisen redusert uten å måtte søke om prisreduksjon.	
158	Alna SV	Lokallag	1318	Legge til	Nytt punkt: Gratis kjernetid lik ordningen ved AKS/SFO på skolene	
159	Alna SV	Lokallag	1318	Legge til	Nytt punkt: Obligatorisk barnehagestart det året barnet fyller 5 år.	
160	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	1324	Legge til	Etter "å lære noe nytt.": For ikke å bli forhindret i å tilegne seg fagkunnskaper mens de lærer norsk, må elever med kort botid i Norge få realisert sin rett til opplæring på både norsk og morsmålet.	
161	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1325	Legge til	legge til etter "og flere ansatte". SV vil gjennomføre en helhetlig kvalitetsreform av SFO, gjennom å legge til rette for samarbeid med idretten, kulturlivet og frivilligheten og heve kompetansen for ansatte.	Står ikke noe om "kvalitet" i SFO/AKS i dagens utkast

162	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	1327	Legge til	Kunnskap om arbeiderbevegelsen og fagbevegelsens historie og dens rolle i utviklingen av den norske velferdsstaten er en viktig del av dette, og må inn i grunnskolens pensum.	I dag er en del av problemet med at folk ikke organiserer seg at de har liten eller ingen kunnskap om hvor viktig det å være organisert er og hva som er oppnådd av rettigheter gjennom fagforeningene.
163	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1331	Legge til	Ny setning i starten av kulepunktet: "Heve kvaliteten i SFO/AKS."	Står ikke noe om kvalitet i SFO/AKS
164	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1334	Legge til	Nytt kulepunkt: Heve kompetansen til ansatte i AKS/SFO	
165	Nordre Aker SV	Lokallag	1335	Endre	Lærernormen må tydeliggjøres og være forpliktende for barnetrinnet, ungdomstrinnet og videregående skole	I dag omgås lærernormen ved f.eks å sette enn en ekstralærer på trinnet. Dette er ikke det samme som å ha en fast lærer på færre elever. Vårt forslag: 15 elever per lærer på småskoletrinnet 20 elever per lærer på ungdomstrinnet og allmennfaglig studieretning på videregående skole. I dette programforslaget er det bare yrkesfagelever studieretning som har en lærernorm. Dette holder ikke hvis vi skal nå målet vårt om en likeverdig og tilpasset skole for alle.
166	Alna SV	Lokallag	1338	Legge til	Nytt punkt: Gjøre yrkestittelen lærer til en beskyttet yrkestittel.	
167	nordre Aker SV	Lokallag	1340	Endre	Sentralgitte tester må avvikles	Kartleggingstester som benyttes for å kartlegge en elev i forhold til lese/skrivevansker og andre spesifikke læringsforhold er bra, men ikke de testene som brukes for å sammenligne land/ skoler/ fylker etc Vi ønsker slutt på PISA og andre sentralgitte tester
D14	Programkomiteen		1342		Dissens 14	

168	Nordre Aker SV	Lokallag	1342	Legge til	Enig i at 6 årsreformen må evalueresog danne grunnlag for videre beslutninger om skolestart.	Hvis evalueringen tilsier at intensjonen med 6årsreformen ikke er oppnådd.....f.eks lek som en del av læringsprosessen og både undervisning med førskolelærer og lærere på småskoletrinnet, så må SV ha fokus på dere og legge til rette for en skolestart som er tilpasset 6åringer. Hvis ikke, anbefaler vi at skolestart starter når barna er 7 år
169	Alna SV	Lokallag	1344	Legge til	Legge til «barn som er klar for skolestart ved 6 år kan få muligheten»	
170	nordre Aker SV	Lokallag	1348	Legge til	Erstatte hjemmelekser med lekser på skolen og sørge for at det benyttes både tradisjonelle- og digitale læremidler.	Vi er bekymret over at skolene nå i altfor stor grad bytter ut tradisjonelle læremidler (lærebøker) med digitale læremidler. Digitale læremidler er bra, men det erstatter ikke den gode læreboka som man kan bla i, lese og kjenne som sin.
171	Vegard Kjendsli	Lokallag	1348	Stryke	Stryk kulepunktet: Erstatte hjemmelekser med lekser på skolen.	Denne setningen står i motsetning til intensjonen om økt metodeansvar for lærere som er eksplisitt uttrykt på linjene 1450-1451 i programutkastet. Lekser, eller hjemmearbeid, er et pedagogisk verktøy som kan være formålstjenlig å bruke i enkelte pedagogiske situasjoner. Det tilligger lærernes metodeansvar å velge de pedagogiske metodene og verktøyene som er best egnet til å utføre arbeidet på best mulig måte. Vi som politisk parti bør ikke overprøve lærernes metodeansvar på denne måten.
172	Nordre Aker SV	Lokallag	1352	Stryke	Punktet strykes og erstattes med: Standardiserte og sentralgitte prøver avskaffes. Karakterer skal så langt mulig erstattes med alternative vurderingsformer og over hodet ikke brukes på barnetrinnet.	Vi har erfaring for at karakterer brukes også på barnetrinnet og i altfor stor grad på tilbakemeldinger gjennom hele ungdomstrinnet. Alternativt ønsker vi å avskaffe karakterer på grunnskolen. Uansett viktig å minimalisere bruken av karakterer og benytte andre vurderingsformer.

173	Nordre Aker SV	Lokallag	1354	Endre	Øke skolens spesialpedagogiske kompetanse	Vi mener at lærerne bør ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere elevene sine og gi tilpasset opplæring. Framfor å ansette flere spesialpedagoger, så bør skolene ha et lavterskeltilbud på spesialpedagogisk kompetanse f.eks PPT og Statsped. Her bør de lett kunne søke råd og veiledning og kunne iverksette støttende tiltak fra disse fagmiljøene
174	Nordre Aker SV	Lokallag	1355	Stryke	Hele punktet må endres. Se begrunnelsen under	Punktet er svært uklart og må utformes på nytt. Hva menes med to skriftspråk. Bokmål og nynorsk for alle? Det stemmer jo ikke. Hva med de som har et annet morsmål enn norsk? Skal de ha sitt eget morsmål + bokmål eller nynorsk? Er det realistisk med nynorskklasser over hele landet? Gjelder ikke dette i nynorskkommuner?
175	Alna SV	Lokallag	1370	Legge til	Legge til i punktet «At arbeidet mot rasisme og diskriminering i skolen styrkes gjennom handlingsplaner.» følgende: «Jobbe for å innføre retningslinjer mot rasistisk ordbruk i utdanningsinstitusjoner. Forbud mot bruk av ordet "neger" i skolen.»	
176	Alna SV	Lokallag	1370	Legge til	Nytt punkt: Jobbe for et sterkere og tidligere FAU.	

177	Attia Mirza Mehmood	Medlem	1370,137 9,2049,2 332	Legge til	Se alle mine forslag i Eventuell begrunnelse. Disse forslagene har jeg også spilt inn til Alna lokallag som sender inn samlet. Men jeg sender de inn selv også for sikkerhetsskyld, siden det sist gang så oppstod tekniske problemer med å sende inn innspillene tidsnok. Håper det er i orden.	1370 Legge til i punktet «At arbeidet mot rasisme og diskriminering i skolen styrkes gjennom handlingsplaner.» følgende: «Jobbe for å innføre retningslinjer mot rasistisk ordbruk i utdanningsinstitusjoner. Forbud mot bruk av ordet "neger" i skolen.»
						1379 Nytt punkt: Holdningsdannende skoleturer i inn- og utland i 10. trinn på ungdomsskolen må bli en obligatorisk del av grunnutdanningen. Dette må ikke være et frivillig tilbud. Det bør lages et undervisningsopplegg med full økonomisk dekning fra nasjonale skolemyndigheter der elevmedvirkning er sentralt. Opplegget skal ikke være avhengig av elevbetaling gjennom dugnad for gjennomføring av holdningsdannende skoletur. Dette skaper et gruppepress og en forskjellsbehandling mellom elever som påvirker skolemiljøet. Det oppstår et skille mellom elever fra ressurssterke hjem som har råd til å betale for skoleturen og de elevene som kommer fra hjem med svak økonomi som ikke har råd. Det er vanskelig for foresatte som sliter
178	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	1372- 1373	Legge til	Nytt kulepunkt: • Sikre at elever med kort botid i Norge får realisert sin rett til tospråklig opplæring	
179	Gry Bruland Larsen	Medlem	1373- 1374	Legge til	Legge til følgende setning på slutten av kulepunktet; «Faget endrer dermed navn til RLE.»	Jeg opplever at det er det som er intensjonen, å innføre et fag som likestiller religioner og ulike livssyn. Da bør man faktisk også fjerne K'en som står for Kristendom - å la faget igjen være Religion, Livssyn og Etikk.

180	Nordre Aker SV	Lokallag	1375	Legge til	Respekt for grenser og samtykke....ved å styrke klærernes kompetanse og bruke gode og evaluerte undervisningsprogrammer	Skolene...og på nettet...finnes mange programmer som ikke er evaluert eller godkjent for bruk i undervisningen. Viktig at lærerne og skolene er bevisste på dette og bruker materiell som er godkjent og som man vet fungerer i praksis.
181	Alna SV	Lokallag	1379	Legge til	Nytt punkt: Jobbe for at samarbeid mellom foreldre og skole styrkes, og at dialog om barnas utvikling bedres.	
182	Alna SV	Lokallag	1379	Legge til	Nytt punkt: Innarbeide et kriterium om kort botid i Norge i paragraf 2-8 i opplæringslova for å hindre stigmatiserende praksis i skolen overfor minoritetsspråklige elever.	Paragraf 2-8 i opplæringslova brukes når det fattes enkeltvedtak om særskilt språkopplæring. Kommunerevisjonen i Oslo viser at tiltaket og lovparagrafen ikke brukes etter hensikten, nemlig som et midlertidig tiltak til eleven kan følge vanlig undervisning. I praksis bidrar paragraf 2-8 til en stigmatiserende praksis i skolen overfor minoritetsspråklige elever. Ved å spesifisere at særskilt språkopplæring gis til de som har kort botid i Norge, får man gjort noe med en stigmatiserende praksis, og samtidig legge til rette for at ressursene brukes på en bedre måte, for bedre læring hos den enkelte elev. Elevenes rett til forsterka grunnopplæring er ivaretatt i opplæringslovas paragraf 1-4, og denne retten gjelder alle elever uavhengig av bakgrunn.
183	Kristian Takvam Kindt	Medlem	1390-1391	Endre	Endre kulepunkt til: "Sikre rettferdige inntaksordninger til videregående skole. SV ønsker å jobbe mot opptakssystemer basert på ren karakterkonurranse.	Sånn som formuleringen er nå, ødelegger den for forsøket i Oslo på å lage en inntaksordning som ikke er basert på geografi eller rent karakterbasert opptak. Må finne en formulering som åpner for det, og ikke kun slår fast nærskolen som prinsipp i alle fylker.

184	Nordre Aker SV	Lokallag	1407	Stryke	Punktet strykes og erstattes med: gjennomføre forsøk med alternative vurderingsformer, også til eksamen.	Mappevurdering kan ikke erstatte dagens eksamen i alle fag. Det må prøves ut flere ulike eksamensformer Ør vi kan gå ut med et punkt om mappevurdering som erstatning for eksamen i alle fag. Dette virker bare naivt og ikke gjennomførbart, f.eks i matematikk og en del andre fag. Her trengs det å tenkes nytt!
185	Nordre Aker SV	Lokallag	1412	Innlegg	Fraværregler opprettholdes, evt strykes i vårt program	Punktet om å fjerne fraværsgrensen må vurderes skikkelig. Det er mange grunner til å opprettholde dagens ordning med fraværregler. Det fungerer bra (sier SV lærere i videregående skole) ikke minst for de elevene som trenger dette lille puffer for å komme seg på skolen i stedet for å sove litt lenger. Ikke alle 18 åringer er voksne nok til å vurdere dette selv. Målet må være at så mange som mulig får fullført videregående skole.
D15	Programkomiteen		1413		Dissens 15	
186	Nordre Aker SV	Lokallag	1418	Legge til, etter	SV vil jobbe for å få en bedre kjønnsbalanse på de ulike programfagene og ikke minst på yrkesfag.	Kjønnspektivet er i liten grad tydeliggjort i programmet. Det er fortsatt en stor utfordring at elevene og studentene velger tradisjonelttradisjonelle yrker med tanke på kjønnsroller. Her må skolen være aktive, fleksible og oppfordre til å velge utdanning og yrker på hele spekteret, uavhengig av kjønn.
187	Alna SV	Lokallag	1419-1422	Legge til	Legge til følgende setning i punktet: «Det må sikres flere læreplasser for elever med hørselshemming som bruker CI.»	

188	Nordre Aker SV	Lokallag	1427	Stryke	Punktet strykes	Det er for enkelt å si at det skal være lettere å flytte fra en teoretisk studieretning til en praktisk og yrkesrettet linje. Hvis punktet skal stå må det utdypes, f.eks at overflytting må skje i starten av et skoleår. Det er vanskelig å opparbeide yrkesfaglig kompetanse bare ved å hoppe inn midt i et skoleår. Det er på en måte som å si at det er lettere å lære seg et yrkesfag enn et teoretisk fag, mens det i realiteten på mange måter er motsatt.
189	Nordre Aker SV	Lokallag	1427	nytt forslag	Elever som har kommet inn på en yrkesfaglig studieretning får beholde plassen sin på samme skole gjennom hele studieløpet.	I dag må elevene søke seg inn hvert år og kan risikere å måtte bytte skole og derved medelevene midt i løpet. Det bør være samme regler for en yrkesfaglig studieretning som på en studiespesialiserende (teoretisk) studieretning hvor elevene blir gående i samme klasse gjennom skolegangen.
190	Nordre Aker SV	Lokallag	1431	Stryke	Stryk punktet	La elevene velge fritt. Arbeidslivets behov endres hele tiden og er umulig å forutse.
191	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	1485-1486	Stryke	Stryk linje 1485 og 1486 og erstatt med: Den akademiske friheten må ivaretas både på universitetene, høgskolene og i instituttsektoren. Det må derfor sikres finansiering som er uavhengig av konkurranse eller næringslivets prioriteringer. Offentlig finansierte forskningsinstitusjoner som universiteter og høgskoler, samt forskningsinstitutter, må være de største bidragsytere til forskning på vesentlige samfunnsoppgaver.	Vi må ivareta hele bredden av norsk forskningssektor. Samtidig er forskernes akademiske frihet under press ved universitetene, høgskolene og forskningsinstituttene
192	Nordre Aker SV	Lokallag	1489	Legge tilog new public management fjernes som styringsmodell for universitets-og høgskoler. Stryk dersom ønskelig.	Denne styringsformen er på alle måter en svært uheldig styringsform som ødelegger lokaldemokratiet.

193	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	1519-1521	Stryke	Erstatte med: At hovedregelen skal være at vitenskapelige stillinger er delt mellom undervisning, forsknings- og utviklingsarbeid og formidling, slik at forskningsbasert undervisning sikres. Den individuelle forskningsretten må derfor styrkes.	Dette er viktig både for arbeidsvilkårene til de ansatte i sektoren, og også for kvaliteten på undervisning og forskning. Det er også slik at det er helt avgjørende at den individuelle forskningsretten å sikre at undervisningen blir forskningsbasert. Det er sterke krefter som ønsker å bryte denne sammenhengen.
194	Nordre A	Lokallag	1540	Nytt punkt	Fagfolk og forskere oppfordres til faglig formidling ut i massemedia og for allmennheten. Slik formidling skal være meritterende.	Vår tid preges av «fake news» og raske, ikke faglige artikler og nyhetsstoff. Vi trenger at fagligheten i samfunnet øker ved at allmennheten får god faglig formidling på en enkel og forståelig måte.
195	Egil B. Stensholt	Medlem	1607-1654	Legge til	Redusert egenandelstak, for å få frikort, for de mellom 18 og 25 år. F.eks. 900.-	
196	Nordre Aker SV	Lokallag	1610	Legge til	De viktigste årsakene til dårlig helse kan bare bekjempes med tiltak utenfor helsevesenet, som utdanning, skatt- og avgiftspolitik.	
197	Egil B. Stensholt	Medlem	1629	Endre	•Frikort til alle under 18 år.	
198	Alna SV	Lokallag	1630	Legge til	Legge til «- og brukar» Slik at punktet starter slik: «Styrke Pasient- og brukarombuda og pasient- og brukarorganisasjonane»	
199	Alna SV	Lokallag	1634-1635	Legge til	Legge til «for å sikre offentlig kontroll med kvalitet i tjenestene» i slutten av punktet slik at punktet blir følgende: «Innføre systematisk tilsyn og kvalitetskontroll over dagens private helsemarknadd, og gå gjennom regelverket for private tilbydarar for å sikre offentlig kontroll med kvalitet i tjenestene»	
200	Karl Magnus NCD Nyeng	Medlem	1654	Legge til	Nytt punkt: Personer som oppnådde frikort foregående år bør få muligheten til å velge å benytte egenandelstak per måned inntil det ordinære egenandelstaket er nådd.	Slik at kronisk syke og personer med høye helseutgifter skal slippe å måtte velge bort behandling tidlig i året pga. økonomiske begrensninger.
201	Alna SV	Lokallag	1654	Legge til	Nytt punkt: Styrke forskningsprogrammer på helse for kvinner og personer med annen etnisk bakgrunn.	
202	Alna SV	Lokallag	1688	Legge til	Legge til «samtidig som beredskapen blir ivaretatt og» slik at punktet blir: Styrke sjukehusøkonomien slik at ventetidene blir reduserte samtidig som beredskapen blir ivaretatt og kvaliteten auka.	
203	Alna SV	Lokallag	1689-1693	Stryke	Stryke del av punkt: «Sjukehusa kan overføres til dagens fylkeskommunar og styrast i samarbeid mellom fylka der det i dag er helseregionar.»	

204	Benjamin E. Larsen	Medlem	1689-1704	Endre	Erstatte kulepunktene med "Greie ut korleis føretaksmodellen kan avviklast, slik at sjukehusa kjem under politisk styring. Utgreiinga må òg sjå på korleis ein kan fordela sjukehusfunksjonar på ulike forvaltningsnivå og utvikla ein finansieringsmodell som høver betre for sjukehusdrift enn innsatsbasert finansiering, slik ein t.d. har gjort i Skottland."	Reformen som skisseres her er ikke tilstrekkelig gjennomarbeidet. Det er uforsvarlig å la dagens fylker overta sykehusdrift basert på hvor sykehusene er lokalisert, og det virker vel vågalt å sette lit til interfylkeskommunal forvaltning uten utredning.
205	Nordre Aker SV	Lokallag	1717	Legge til	Nytt punkt etter linje 1717: Endre Helse Sør-Østs sykehusplaner for Oslo slik at det fortsatt blir drift på Ullevål sykehus i eksisterende og nye bygg, et nytt Aker sykehus for hele Groruddalen og fortsatt drift av Gaustad psykiatriske sykehus.	Sykehusplanene for Oslo står i en særstilling i forhold til alle andre sykehus i Norge. HSØs planer med en Aker-Gaustad løsning vil med stor sannsynlighet koste ca 20 mrd. mer enn forslaget som innebærer fortsatt drift ved Ullevål sykehus. Hvis HSØ bruker mye penger på sykehusene i Oslo, innebærer det at det blir mindre igjen til alle de andre sykehusene i samme helseregion. Dette vil bl.a. gå ut over Kaldnes og AHUS som begge er sykehus med behov for utvidelse i dag. Finansieringen av sykehus på innlandet vil også lide. Oslo plan og bygningsetat hadde i sin vurdering av HSØs søknad om nødvendige omreguleringer for realisering av sykehusplanene vurdert at sykehusplanene innbar flere risikopunkter som gjorde at Oslo PBE ikke ville anbefale politikerne å godkjenne omreguleringssaken juni i år. HSØ fikk stanset den politiske behandlingen og ligger nå i
206	Benjamin E. Larsen	Medlem	1718	Endre	"Ha trygge ambulansetjenester, og sikre at luftambulansetjeneste vert dreve i offentleg eller ideell regi"	Stiftelsen Norsk Luftambulansetjeneste var først ute med å etablere luftambulansetjeneste i Norge, driver uten profitt og har et av Europas ledende fagmiljøer på prehospitalet akuttmedisin. Vi må ikke kaste dem ut med Babcock-vannet.

207	Alna SV	Lokallag	1721	Legge til	Nytt punkt: Sikre reell brukermedvirkning på alle nivåer av sykehustjenestene	
208	Trine Dønhaug	Medlem	1721	Legge til	Endre Helse Sør-Øst-siden sykehusplaner for Oslo slik at det fortsatt blir drift på Ullevål sykehus i eksisterende og nye bygg, et nytt Aker sykehus for hele Groruddalen og fortsatt drift av Gaustad psykiatriske sykehus.	
209	Alna SV	Lokallag	1777-1778	Legge til	Legge til «inkludert LAR-legemidler,» slik at punktet blir «Innføre lagerplikt for livsviktige medisiner, inkludert LAR-legemidler, og utvide lagerkapasiteten for medisiner, virkestoffer og smittevernustyr.»	
210	Eldrepolitisk gruppe v/Tom Rellsve	Gruppe	1789	Legge til	Øke utdanningskapasiteten for helserelaterte utdanninger med 10% hvert år. I tillegg øke kapasiteten for etter- og videreutdanning i samme takt.	Dette er den samme teksten som i forslag til nytt punkt 1087 under Eldre, men gjentas her fordi det er like relevant
211	Nordre Aker SV	Lokallag	1828	Legge til, etter	Sørge for at Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) bygges ut med alle basistjenester akutt-, poliklinikk og døgnbasert behandling) i alle helseregioner.	
212	Alna SV	Lokallag	1844-1845	Stryke	Stryke hele punktet: Overføre driften av de distriktspsykiatriske sentrene (DPS) til fylkene, og styrke tilbudet.	
213	Alna SV	Lokallag	1847-1848	Legge til	Legge til «, i tråd med Rusreformutvalgets anbefalinger» slik at punktet blir «At befatning med illegale rusmidler til eget bruk avkriminaliseres, og at ruspolitikken 1848 innrettes etter prinsippet om hjelp, ikke straff, i tråd med Rusreformutvalgets anbefalinger.»	
214	Nordre Aker SV	Lokallag	1849	Endre	«Sikre at pasienter får tverrfaglig oppfølging etter døgnbasert behandling.»	Styrke det integrerte ettervernet (det betyr ettervern i regi av de som forestår døgntilbudet og er vanskelig å gjennomføre hvis du bor i Alta og har fått behandling på Spydeberg). Det greier seg med «Sikre at pasienter får tverrfaglig oppfølging etter døgnbasert behandling.»
215	Nordre Aker SV	Lokallag	1861	Endre	...som vektlegger hensynet til folkehelsen og forebygging av...	

216	Petter Sommervold	Medlem	1865	Legge til	Endre alkoholloven slik at kommunene kan åpne for butikksalg av alkohol fram til kl. 20.00 på lørdager	Sammenhengen mellom alkoholpolitikk og sosial- og helsepolitikk er sentral. Samtidig må man ikke la anakronistiske og til dels religiøst begrunnede årsaker begrense tilgangen unødige. Norge skal fortsatt føre en streng og restriktiv alkoholpolitikk, men SV har bl.a. bidratt til opphevelsen av butikksalg av alkohol på aftener, nå er det på tide å åpne for like utsalgstider for alkohol på alle virkedager. Begrunnelsen for å ha kortere salgstid på lørdager var opprinnelig å sørge for at folk skulle komme seg i kirka på søndagen. Dette holder ikke som argument lenger. Det må derfor åpnes for at kommunene kan tillate butikksalg av alkohol også på lørdager fram til kl. 20.00.
D16	Programkomiteen		1866		Dissens 16	
D17	Programkomiteen		1870		Dissens 17	

217	Gyda Kjekshus	Medlem	1902	Stryke	Stryk 1902	<p>Stryk 1902</p> <p>Jeg synes ikke innføring av «folkeforslag» er noen god idé. Det kan se ut som tilleggsdemokrati eller en sikkerhetsordning for å sikre at alle forslag kan bli tatt opp, men det kan jeg ikke se at det er.</p> <ul style="list-style-type: none">•Saker som blir sett som så viktige at de får 40 000 underskrifter når fram uansett og blir tatt opp i de politiske partiene – om de blir meldt dit, enten direkte eller gjennom medieoppslag.•Behandling av saker i det politiske systemet er grundig, og sakene blir satt inn i en helhet og et langtidsperspektiv. Enkelt saker gjør ikke det.•Fokus på enkelt saker gir mindre forståelse for hvordan demokratiet vårt virker. Man må stemme for å få et Storting som tar avgjørelsene man ønsker.•Om en person eller gruppe er misfornøyd med utfallet av en sak som er til politisk behandling eller har vært til politisk behandling, vil det ikke hjelpe å ta det opp som et «folkeforslag» fordi det til sist jo behandles av Stortinget, som har eller har hatt saken før.•Når de som fremmer saken ser dette,
-----	---------------	--------	------	--------	------------	---

218	Gyda Kjekshus	Medlem	1904	Stryke		<p>Stryk 1904</p> <p>Å jobbe for mer utstrakt bruk av folkeavstemninger bidrar til å styrke mistroen til det politiske systemet vårt og beslutningene som tas av våre folkevalgte. Man må stemme, og skjønne hva og hvem man stemmer på, for å få politiske organer der de folkevalgte jobber for sakene man selv synes at er viktige. Folkeavstemninger setter fokus på enkeltsaker. Det blir lettere for de som vil argumentere enkelt og populistisk å ta sakene ut av sammenhengen og helheten, og ut av langtidsperspektivet. Vi ønsker vel folk engasjerer seg i partiene for å forbedre Norge og verden, ikke sitte stille helt til det er en sak de hisser seg opp over. Populistisk pregede kampanjer i slike enkeltsaker skaper og fremhever motsetninger og polarisering som kan sette dype spor. De blir ja eller nei til en sak, på et nivå der et i liten grad er tålmodighet til å se på bakgrunn samfunnsanalyse.</p>
219	Benjamin E. Larsen	Medlem	1939	Stryke	Stryk kulepunktet.	<p>Enig i intensjonen, men ved å skrive dette i klartekst inviterer vi til angrep dersom vi f.eks. vil innføre gratis AKS/SFO i større deler av landet, fordi det vil bli store summer som må gis nettopp som øremerka statlige midler. Dermed kan vi raskt ende med å øke øremerkingsandelen målt mot dagens situasjon.</p>

220	Benjamin E. Larsen	Medlem	1943	Stryke	Stryke kulepunktet	Det er ikke lurt å avgrense Stortingets mulighet til å slå sammen kommuner. Forrige runde med kommunereform ga en del svært uheldige resultater av denne grunnen og mange småkommuner er ikke i stand til å utføre oppgavene sine på en forsvarlig måte. Dette gjelder spesielt naturforvaltning og barnevern, og vil få stadig større betydning på helsefeltet.
221	Benjamin E. Larsen	Medlem	1948	Legge til	Skyt inn "større og" foran "sterkere"	Å la fylkene overta ansvaret for sykehusene med utgangspunkt i dagens fylker vil være uforsvarlig. Fylkene er for små. Større fylker vil ha bedre pasientgrunnlag og bedre forutsetninger for oppgavefordeling.
222	Benjamin E. Larsen	Medlem	1948	Stryke	Stryke "ta over ansvaret for sykehus og"	Alternativ tilnærming, som åpner for at sykehusavsvaret kan utredes nærmere gjennom det som likevel står der, unngår det uforsvarlige i å overlate driften til dagens fylker og ikke tar stilling til om fylkene skal være større.
223	Benjamin E. Larsen	Medlem	1954-1958	Endre	Endre avsnittet til "Tilliten og effektiviteten til statleg forvaltning blir truga av oppsplitting, privatisering, uvettige styringsmodellar og rettsleggjering. Overdreven regelstyring gjer det vanskelegare for folk i forvaltninga å treffa gode faglege avgjerder. For mange opplever avmakt i møte med staten. Det trengst betre styring, betre samanheng mellom ulike delar av statleg forvaltning, og ein meir tilgjengeleg stat."	Målstyring er ikke galt i seg selv. Vi bruker det i politisk retorikk *hele* tida. Balanced scorecards på enkeltavdelinger i statsforvaltninga og sterke innslag av innsatsstyrt finansiering i sykehusene er dumt, men effektmål på behandlingssvikt i kreftbehandling er lurt. Det er bedre å kritisere regelstyring enn manglende mulighet til å utøve skjønn, det lyder vilkårlig. Det er også uheldig å slå fast så kategorisk at staten skal desentraliseres, det kan godt være enkelte forvaltninger bør være sentrale, og det kan godt tenkes at hele deler av statsforvaltninga skal legges ut til distriktene, slik det er gjort med hell tidligere. Det innebærer imidlertid fremdeles sentral forvaltning.

224	Gamle Oslo SV	Lokallag	1991-2037	Legge til	<ul style="list-style-type: none"> •Utvikle en egen statlig skyløsning for lagring av offentlige data 	<p>Nytt kulepunkt.</p> <p>Hver dag lagrer staten ny viktig informasjon digitalt. Helseopplysninger, kontaktopplysninger, informasjon om vann- og strømforsyningssystemene, forsvarsdokumenter, brev og annen korrespondanse. Nå reiser spørsmålet seg om hvor all denne informasjonen skal lagres. Kulepunktet på linje 1999-2002 og resten av underkapittelet er for generelt og inneholder for lite konkret politikk</p> <p>Det å lagre og holde kontroll over datagrunnlaget er en kjerneoppgave for staten. Dataene er helt nødvendig for samfunnsplanlegging, innbyggertjenester, demokrati, samfunnssikkerhet og beredskap. Kontroll over egne data er derfor et spørsmål om digital suverenitet.</p> <p>Det er vanskelig å overdrive betydningen av data i vår tid. Forvaltningen av datagrunnlaget innebærer både et formidabelt ansvar for datasikkerhet og en fantastisk mulighet til å yte bedre. Staten bør derfor lagre data om innbyggerne i egen regi, i en offentlig drevet skyløsning. Dette bør være et</p>
225	Gulay	Medlem	1997	Legge til	SV ønsker ikke digitalisering for digitalisering sin skyld. Vi ønsker digitalisering for å gi folk kunnskap, øke folks muligheter, utjevne forskjeller og sikre demokratisk deltagelse.	

226	Stina Baarne Hassel for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	2003	Legge til	<ul style="list-style-type: none"> •Utvikle en egen statlig skyløsning for lagring av offentlige data 	<p>Hver dag lagrer det offentlige ny viktig informasjon digitalt. Helseopplysninger, kontaktopplysninger, informasjon om vann- og strømforsyningssystemene, forsvarsdokumenter, brev og annen korrespondanse. Nå reiser spørsmålet seg om hvor all denne informasjonen skal lagres. Kulepunktet på linje 1999-2002 og resten av underkapittelet er for generelt og inneholder for lite konkret politikk</p> <p>Det å lagre og holde kontroll over datagrunnlaget er en kjerneoppgave for staten. Dataene er helt nødvendig for samfunnsplanlegging, innbyggertjenester, demokrati, samfunnsikkerhet og beredskap. Kontroll over egne data er derfor et spørsmål om digital suverenitet. Løsningen skal sikre demokratisk kontroll over offentlige data og legge grunnlaget for videreutvikling av de offentlige tjenestene og velferdsstaten. Staten bør derfor lagre data om innbyggerne i egen regi, i en offentlig drevet skyløsning. Dette bør være et satsingsområde og en nasjonal prioritet i årene som kommer. Å sette ut lagringen til private er en naiv og kortsiktig strategi.</p>
227	Gulay	Medlem	2038	Legge til	Det offentlige skal sikre folk tilgang til relevant informasjon og opplysning om sine demokratiske rettigheter og muligheter gjennom godt tilrettelagte og tilpassede internettsider.	
228	Gulay	Medlem	2038	Legge til	IT løsninger som ikke er lette å bruke, skaper avmaktfølelse hos folk. SV ønsker gode IT løsninger med enkelt og tilpasset brukergrensesnitt for å ikke skape økte forskjeller i erverving av kunnskap blant folk, men øke allés muligheter for tilgang til kunnskap.	
229	Gulay	Medlem	2038	Legge til	Gi alle gratis PC og internett	
230	Gulay	Medlem	2038	Legge til	IT krever mye energi. SV vil satse på energivennlig programvare som kan minimalisere ressursbruk i beregninger og frakting av data, og bruk av terminalservere for å redusere behovet for å ha super moderne og kraftige PC-er og for å heller fortsatt bruke eller gjenbruke eldre klienter eller PC'er.	

231	Alna SV	Lokallag	2048-2049	Legge til	Legge til følgende i punktet: «Styrke mindreåriges vern mot kommersiell markedsføring i offentlighetsloven.»	
232	Alna SV	Lokallag	2055	Endre	Bypolitikk bør tas ut fra dette kapittelet og synliggjøres med et eget kapittel.	
233	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	2088	Stryke	Stryke alt etter komma.	Vi har dårlig erfaring med å rive opp gode fagmiljøer og splitte familier. Difi med flere har evaluert statlige flyttinger og konkludert med at de økonomiske og menneskelige kostnadene er svært store. Unntaket er Polarinstituttets flytting til Tromsø som har vist seg vellykket i stor grad.
234	Sunniva Holmås Eidsvoll	Medlem	2107	Endre	Endre kulepunktet til: "Endre inntektssystemet til kommunene for å bidra til utvikling og vekst i distriktene på en slik måte at ingen kommuner taper på endringen."	SV bevilger i sine alternative budsjettet mye mer til kommunene og fylkeskommunene enn det dagens regjering gjør, og en endring bør ikke gjennomføres ved at byene eller tett befolkede kommuner må kutte i sine budsjetter.
235	Alna SV	Lokallag	2112-2113	Legge til	Ny setning som tillegg: Innføre gratis halvdagsplass i barnehager, uten økonomisk behovsprøving, som tiltak i pågående områdesatsinger.	
236	Sunniva Holmås Eidsvoll	Medlem	2125	Endre	Stryk linje 2067-2076. Opprett nytt kapittel "Bærekraftige byer med gode nabolag" Byer legger grunnlaget for gode, bærekraftige liv med en kortreist hverdag i mangfoldige nabolag. Samtidig bidrar sentralisering og fraflytting fra distrikta bidrar også til press på velferd, arealer og infrastruktur i byen. God bypolitikk og god distriktpolitikk forsterker derfor hverandre og utgjør et helt nødvendig samspill i arbeidet for å bekjempe ulikhet og miljøproblemer. Mange byer har noen særlige utfordringer, som ulikhet, segregering, boligmangel, trangboddhet og luftforurensning. SV vil jobbe for en byutvikling som gir like muligheter, åpnere og triveligere miljø, uten unødvendig biltrafikk og helsefarlig luft. Dette krever en offensiv politikk som gir grunnlag for bærekraftige og gode nabolag. Flytte kulepunktene 2115-2124 til dette kapittelet.	Det bør være mulig å finne politikken for byene våre. Når det ikke er en egen overskrift vet man ikke hvor man skal lete. Det er ikke logisk at det står under distriktpolitikk.
237	Alna SV	Lokallag	2156-2158	Legge til	Legge til følgende i punktet: «Jobbe for et bedre tilbud for språklig mangfold i fødselsomsorgen.»	

238	Eivind Elseth	Medlem	2171-2172	Endre	Ha ei likestilt foreldrepengeløsning. SV vil derfor gå i retning av todeling av foreldrepengane. 3 veker før fødsel skal haldast utanfor og vere atterhaldt fødande mor. Vidare skal fellesperioden vere på 10 veker, og kvota til mor/far/medmor på 18 veker.	I begge dissensforslagene fjerner en muligheten for likt uttak av foreldrepenger. Selv om far/medmor tar hele fellesperioden vil dette i sum være mindre enn det som er kvoten til fødende mor. For å ikke fjerne muligheten til faktisk lik fordeling av foreldrepenger burde en ikke fjerne mer fra felles perioden enn at en har muligheten til å velge å ta ut likt.
D18	Programkomiteen		2185		Dissens 18	
D19	Programkomiteen		2194		Dissens 19	
239	Gulay	Medlem	2279	Endre	Et mangfoldig og antirasistisk samfunn	
240	Gulay	Medlem	2297	Legge til	(Etter diskriminering) og rapporteringsplikt.	
D20	Programkomiteen		2311		Dissens 20	
241	Karianne/faglig gruppe	Gruppe	2311	Dissens	Støtte dissens 20	
242	Gulay	Medlem	2361	Legge til	Øke minoritetskvinnens muligheter til arbeid gjennom kvalifisering og egne, målrettede program som «ny sjanse»	
243	Alna SV	Lokallag	2361	Legge til	Nytt punkt: Sikre kompetanseheving og kvalitetssikring av tolker på nasjonalt nivå ved å innføre statlig tolkesentral av godkjente tolker som er underlagt taushetsplikt. Legge til rett for å melde fra der taushetsplikten brytes.	
244	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	2371	Legge til	På slutten av setninga: “, så fremt disse ikke ødelegger grunnlaget for samiske primærnæringer.”	
245	Gamle Oslo SV	Lokallag	2402	Legge til	Samarbeide med Sametinget om utredning av et samisk språkombud, med mål om at det opprettes.	En av anbefalingene til NOU 2016: 18 – Hjertespråket var at det bør innføres et klage- og tilsynsorgan som skal sikre at Sameloven etterlevs. Det skjer i dag mange brudd på denne loven, noe som tyder på at det er stort behov for et slikt tilsynsorgan. Sametinget jobber nå for at det skal utredes og opprettes.
246	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	2468-2569	Stryke	Stryke og erstatte med to kulepunkter: At NRK skal være en bærende institusjon når det gjelder språk, kultur og forvalter av det frie ord. At NRK må være godt representert i distriktene for å være i stand til å speile hele Norge.	Viktig å få frem NRKs samfunnsansvar og at NRK er en viktig institusjon for å sikre distriktene.

247	Astrid Rommerud	Medlem	2576-2604	Endre	Ha "Idrett og frivillighet" som to forskjellige overskrifter.	Frivillighet finnes ikke bare i idretten, og problemstillingene som blir tatt opp i dette avsnittet gjelder flere andre frivillige organisasjoner innen kulturen. Dette kan oppleves som at SV ikke skiller mellom frivillighet og idrett. I arbeidsprogrammet 2017-2021 er dette delt.
248	Gamle Oslo SV	Lokallag	2577-2583	Endre	Uten frivilligheten stanser Norge. Når folk går sammen og finner løsninger på de utfordringene de ser i hverdagen bygger det samfunnet nedenfra. Frivilligheten og idretten er en viktig del av ethvert lokalsamfunn i Norge, de gir tilhørighet, idretts glede og utfordringer til folk i alle aldre. Idretten og frivilligheten må inkludere, den må være tilgjengelig og den må ha gode rammevilkår. Det er for få gode anlegg i Norge, mange idrettslag og frivillige organisasjoner har for dårlig økonomi og mange aktiviteter blir for dyre. Alle skal få tilbud om fritidsaktiviteter og idrettstilbud uavhengig av økonomisk bakgrunn, klassetilhørighet og bosted	kapittelet om Idrett og frivillighet i liten grad omtaler den verdien og rollen frivilligheten spiller for folk og samfunnet. SV bør være på lag med organisasjonslivet i Norge, de sosiale bevegelsene og verdsette merverdien dette har for samfunnet og demokratiet. Foreslår derfor å utvide kapittelet utvides slik at det gjenspeiler kulepunktene.
249	Gamle Oslo SV	Lokallag	2591	Legge til	Styrke studieforbundenes rolle som frivillighetens utdanningsinstitutt	Støtter forslaget om å omtale studieforbundene under livslang læring, og at man ønsker sikre studieforbundenes finansiering og rolle, både som tilbydere av formelt kompetansegivende studier og av kurs til allmenn nytte. Dette er viktige for å tilrettelegge for livslang læring i alle samfunnsområder. Majoriteten av studieforbundene, de frivillige organisasjonene og deres kursvirksomhet er flyttet til Kulturdepartementet. Dette er en enkel og ubyråkratisk ordning som styrker det mangfoldet av kultur og frivillighetsaktiviteter som skjer over hele landet. Vi mener derfor at deres rolle som utdanningsinstitutt omtales under kapittelet om Idrett og frivillighet
250	Gamle Oslo SV	Lokallag	2606	Legge til	Styrke rosa kompetanse og øke opplæringen i alle velferdstjenester.	Medlemsmøte i Gamle Oslo SV, ønsker at programmet skal styrkes på dette området, og ber redaksjonskomiteen om å vurdere omformuleringer og plassering.

251	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	2661	Legge til	Gjøre dette til første kulepunkt og forskyve resten: Styrke hele straffesakskjeden, politi, påtale, domstoler og kriminalomsorgen, for å sikre at kriminalitet og rehabilitering håndteres raskt og med god kvalitet.	Hele straffesakskjeden har blitt sulteforet gjennom 7 år med ABE-kutt.
252	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2795-3520	Flytte	Flytte kapitlet "Natur, næring og transport" frem til etter kapitlet "Folkets grønne skifte - en Grønn ny deal for Norge".	Selv om målene med den grønne nye dealen først og fremst er å kutte, bygge og dele, er det å hindre tap av natur og naturkrise også en sentral del av den grønne nye dealen. Det er derfor unaturlig at naturkapitlet kommer først på s. 72 i programmet. Mange vil nok ta dette til inntekt for at SV ikke tar naturkrise på like stort alvor som klimakrise, og at løsninger på naturkrisen ikke er en reell del av SVs grønne nye deal. Vi foreslår derfor å flytte kapitlet "Natur, næring og transport" på s. 72 i programutkastet frem til s. 20.
253	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2802-2809	Endre	Naturen endres nå av oss mennesker raskere enn noen gang. En million arter i verden står i fare for å utryddes. Dette skyldes klimaendringer, men aller mest nedbyggingen av artenes naturlige levesteder. Den verdensomspennende viruspandemien i 2020 viser hvor innfløkt og skjør balansen mellom mennesker, dyr og mikrober er både for økosystemene og menneskets helse. Dette viser at vår holdning til naturen må endres. Situasjonen i Norge er også alvorlig. Hele 90 prosent av våre truede arter antas å være negativt påvirket av arealendringer, altså hvordan vi forvalter våre land- og vannområder. Nedbyggingen skyldes blant annet motorveier, vindkraftanlegg og nye, overdimensjonerte hyttefelt i gjenværende naturområder. Skogbruk, oppdrett og gruvedrift er næringer som også kan skade økosystemene og livsgrunnlaget vårt. Vi har i dag liten kontroll over hva som nedbygges i Norge. Natur verdsettes lavt i utbyggingsprosesser og naturinngrepene sees sjelden i en helhet. SV vil ta vare på artenes leveområder gjennom vern og restaurering av ødelagt natur og helhetlig arealbruk.	
254	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2813	Endre	25 prosent av skogen må vernes samt at det opprettes et betydelig krisefond til restaurering av forringet/ødelagt natur.	
255	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2814	Legge til	Legge til følgende som siste setning i avsnittet: "Det skal gjennomføres en storstilt satsing med miljøforbedrede tiltak for at økosystemene skal opprettholde eller oppnå minst god tilstand."	

256	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	2833	Legge til	Legge til etter "villreinen": "for samisk reindrift"	
257	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2833-2834	Endre	Si nei til alle nye hytter i all urørt natur. SV vil legge til rette for hyttedeling.	
258	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2833-2861	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: At lovpålagte konsekvensutredninger i forbindelse med utbygginger ikke skal bestilles av utbygger selv, men av en uavhengig instans, for eksempel forvaltningen. Utbygger skal fortsatt stå for utgiftene, i tråd med forurenser-betaler prinsippet.	
259	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2839	Endre	Sikre levedyktige bestander av de fire store rovdirene i Norge. Fredningen av de fire store rovdirene skal være reell.	
260	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2840-2841	Stryke	Stryke følgende deler av kulepunktet: "og sikre raskt uttak av enkelt dyr som gjør stor skade i besetning."	Ville dyr, inkludert rovdyr må gå foran husdyr og næringsvirksomhet.
261	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2853	Endre	Endre kulepunktet til følgende: "Utarbeide og gjennomføre en "Naturkur" med konkrete miljøtiltak for å nå naturmålene for de ulike økosystemene. Økosystemene skal som en klar hovedregel opprettholde eller nå minst god tilstand og det skal være strenge vilkår for unntak fra dette målet."	
262	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2861	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: "Tap av natur skal være en integrert del av vurderingen av de samfunnsøkonomiske kostnadene og nyttene ved alle beslutninger."	
263	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2870-2871	Endre	Endre "Alle forvaltningsnivåer må jobbe for å bli arealnøytrale i størst mulig grad" til "Alle forvaltningsnivåer må bli fullstendig arealnøytrale innen 2030"	
264	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2873	Legge til	Legge til nytt første kulepunkt: Alle forvaltningsnivåer skal bli fullstendig arealnøytrale innen 2030"	
265	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2876-2877	Endre	Endre kulepunktet slik at det blir som følger: "Stoppe den pågående nedbyggingen av naturforvaltningen og miljøregelverket. Plan- og arealforvaltningen, forvaltningen av høstbart vilt og andre oppgaver som er overført skal tilbakeføres til klima- og miljøministeren, endringene som er gjort for å få færre innsigelser i plansaker skal reverseres og Fylkesmannen skal få tilbake den overordnede rollen som statens representant overfor kommunene og forvaltningsloven endres slik at Fylkesmannen får tilbake funksjonen som statens reelle tilsynsmyndighet."	
266	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2880	Endre	Endre kulepunktet "Bevare inngrepsfrie naturområder" til "Bevare all urørt natur"	
267	Alna SV	Lokallag	2881	Legge til	Nytt punkt: Sikre at naturmangfold hensyntas bedre i planprosesser etter plan- og bygningsloven ved at det benyttes anerkjent metodikk og stilles kompetansekrav til de som gjennomfører kartlegginger og vurderinger av konsekvenser av foreslåtte tiltak.	I dag gjøres vurderinger av konsekvenser av foreslåtte tiltak av utbyggernes innleide konsulenter, og det er ingen krav til hvordan vurderingen skal gjøres, eller hvem som kan gjøre slike vurderinger.

268	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2887-2913	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: Styrke innsatsen for å redusere luftforurensningen i Norge, og dermed hindre uønskede helsevirkninger hos utsatte personer .	Selv om luftforurensningen i Norge har gått en del ned de seinere år; er dette fremdeles den desidert viktigste miljøfaktor/forurensingsfaktor i Norge. Det er beregnet at ca 1400 dør for tidlig i Norge pga dette. Videre forverrer luftforurensning eksisterende sykdom (luftveis- og hjertekar), og langvarig eksponering bidrar også til utvikling av disse sykdommene. Det er derfor påkrevet å forsterke innsatsen både på sentralt plan (Departementer, direktorater), på Forskningsinstitusjoner som Folkehelseinstituttet; og ute i fylker og kommuner.
269	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2887-2913	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: Innføre forbud mot grupper av skadelige stoffer, ikke bare enkeltstoffer. Øke kontrollen av og forskningen på miljøgifter.	
270	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2887-2913	Legge til	Legge til følgende kulepunkt: Skjerpe kravene til miljømerking og kreve enhetlig merking.	

271	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2888-2890	Endre	Endre kulepunktet til følgende: "Bekjempe plastforurensing gjennom å få på plass en ny rettslig bindende internasjonal avtale med krav om å stanse forurensning i hele verdikjeden og en helhetlig nasjonalplan for å oppnå nullutslipp av plast til naturen og for opprydding av plastsøppel i hele Norge."	Det foreslåtte punktet er utdatert og på linje med en mer restriktiv linje for øyeblikket fremført i FN av USA og Trumpadministrasjonen; nemlig å jobbe med eksisterende avtaler og fokusere på opprydding. Den internasjonale diskursen har beveget seg fort fremover på dette feltet de siste årene. Både EU, Afrikagruppen, Stillehavslandene, Norden og flere Asiatiske og Latinamerikanske land jobber nå for å starte forhandlingene og vedta en ny rettslig bindende internasjonal avtale som stanser plastforurensing i hele verdikjeden. Dette er en egen ny avtale i tillegg til eksisterende avtaler, med et bredere mandat til å vedta krav og reguleringer i alle ledd: produksjon, design, forbruk og avfallshåndtering. Flere analyser, blant annet FNs rapport Combatting Marine Litter and Microplastics fra 2017 peker på at slike oppstrømstiltak mot plastforurensing mangler og kan ikke løses gjennom eksisterende avtaler. Se blant annet www.nordicreport2020.com . Det er denne veien den internasjonale debatten går og SV må ligge i forkant og jobbe for en ambisiøs og bindende avtale.
-----	-----------------------	--------	-----------	-------	--	--

272	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2895-2896	Endre	Erstatte setningen "SV vil ha bedre ordninger for å utvikle og ta i bruk fornybar og nedbrytbar plast." i kulepunktet med "SV vil ha en materialavgift for all ikke-resirkulert plast, forbedre tiltak for gjenbruk og resirkulering og gjøre alle produsenter ansvarlige for forsøplingen som plastproduksjon medfører."	Skaden på naturen av forsøpling er like stor for fornybar plast som fossil plast. Mens det er viktig å stanse produksjon av fossil plast, er det like viktig å sørge for at all plast blir resirkulert og gjenbrukt, også den fornybare. Nedbrytbar plast er ofte mer skadelig enn ikke nedbrytbar plast. Det finnes ingen god definisjon og flere land vurderer forbud mot nedbrytbar plast fordi denne bare brytes ned i små biter som tas opp i naturen og gjør større skade. SV bør primært jobbe for mer gjenbruk og resirkulering og ikke fremme et dårlig definert og potensielt skadelig alternativ.
273	Unni Berge	Medlem	2895-2896	Endre	Innføre en materialavgift på fossil plast. Det må bli billigere å bruke fornybar og resirkulert plast enn ny fossil plast.	mer konkret på virkemeiddelbruk
274	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2897	Legge til	Legge til følgende nye kulepunkt i kapitlet: "Bekjempe plastforurensning ved å bedre kapasiteten til avløpsrensaneanlegg og sikre at alle avløpsanlegg oppfyller forurensningslovens krav."	
275	Bjørn Halvorsen for faglig gruppe Oslo SV	Gruppe	2913	Legge til	At Norge skal jobbe aktivt for at alle lands utslipp fra militær aktivitet telles med i de nasjonale klima- og miljøregnskapene.	Etter Parisavtalen er det frivillig og opp til hvert enkelt land om militære utslipp skal oppgis. Som en relativt stor forurensner bør vi ha global oversikt over alle klimagassutslipp fra denne sektoren. Miljødirektoratet har god oversikt over norske utslipp men ikke fra andre lands styrker under øvelser.
276	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	2913	Legge til	Regulere bruken av kunstig materialer og underlag i idretten, barnehager og på lekeplasser for å hindre lekkasje av plast til naturen (av f.eks granulat og "gress"), og redusere eksponeringen mot miljøgifter.	
277	Alna SV	Lokallag	2913	Legge til	Nytt punkt Jobbe for at det ikke bygges boliger i områder som er utsatt for støy, og at det gjennomføres tiltak for å redusere støy i støyutsatte områder (f.eks. støy fra veitrafikk).	

278	Gamle Oslo SV	Lokallag	2988	Legge til	Slå sammen alle opplysningskontorene til et opplysningskontor for sunt og bærekraftig kosthold, med fokus på norske råvarer og mindre kjøttkonsum	I dag subsidierer staten propaganda for å øke kjøttkonsumet i Norge (matprat.no er opplysningskontoret for egg og kjøtt og har som formål å øke konsumet av egg og kjøtt i Norge). Det er dårlig miljøpolitikk, folkehelsepolitikk, ++++++
279	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3009-3010	Endre	Endre kulepunktet til følgende: "Stimulere til meir dyrking av korn, frukt og grønnsaker, og gradvis minske kjøtt- og mjølkeproduksjonen."	
280	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3012-3013	Endre	Legge til "produksjon og bruk av biokull" etter "myr" så det blir "Auke tilskota og forskningsmidlar til karbonlagring, for eksempel til restaurering av myr, produksjon og bruk av biokull, bruk av fangvekstar og drenering."	Biokull er en av metodene i landbruket som kan ha høyest potensiale for karbonbinding i jord i Norge.
281	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3022	Endre	Endre kulepunktet til følgende: Redusere bruken av gjødsel som fører til forurensning av vann og luft, herunder kunstgjødsel for å redusere utslepp av klimagassar.	
282	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3033	Endre	Fase ut flatehogst, kun benytte metoder som opprettholder skog i alle suksesjonsfaser for å opprettholde biologisk mangfold.	
283	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3049-3050	Endre	Forbedre måten dagens miljøregistrering av skog foregår på, og sikre at truet natur tas hensyn til, for å sikre naturmangfoldet.	Skogbruket har i dag ingen forpliktelse til å ta hensyn til truet natur på sine eiendommer, med mindre den truede naturen inngår i en registrering basert på skogbrukets system for miljøregistrering "Miljøregistreringer i skog". Dette medfører at det ikke er ulovlig å hogge skog som er registrert som en rødlistet naturtype. Dette bør endres.
284	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3049-3050	Endre	Endre kulepunktet "Forbedre måten dagens miljøregistrering av skog foregår på, for å sikre naturmangfoldet" med " Lovfeste at MiS og annen kartlegging i skog må gjøres av noen som ikke selv har økonomiske egeninteresser i skogbruket".	
285	Gamle Oslo SV	Lokallag	3127	Legge til	●Utrede grunnrenteskatt på større trålere og overføring av tidsavgrensede kvoter til mindre fartøy når de løper ut	
286	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3159	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: "Sikre et bærekraftig fiske i norske havområder. Kvoter for fiske skal settes i tråd med det som er faglig anbefalt."	
287	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3162	Legge til	Legge til "og lakselus" i setningen slik at den blir som følger: "I dag truer forurensning fra oppdrettsanlegg fjorder, og rømt laks og lakselus truer villaksstammene."	

288	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3166-3169	Endre	Endre kulepunktet til følgende: "Legge om tildelingen av oppdrettstillatelser, slik at prisen på vekst reduseres kraftig og i stedet innføre krav om null lus, null rømming, null forurensning og null ressurser på avveie, altså lukkede anlegg, fra 2026 for å kunne få tillatelse til ny eller økt produksjon. Alle nye tillatelser skal gå til anlegg som nyttiggjør seg slammet fra anlegget."	Krav om lukkede anlegg for all vekst i oppdrettsnæringen bør tidfestes. I kulepunktet 3178 er det foreslått å innføre et krav om rømningsfrie anlegg fra 2026, men kravet bør ikke bare gjelde rømming, men også andre utslipp, herunder lakselus som er et nesten like stort problem som rømming. Foreslår derfor å sette inn 2026 i kulepunktet i 3166-3169, og stryke punktet i 3178 (se eget forslag).
289	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3178	Stryke	Stryke kulepunktet "Stille krav om at alle oppdrettsanlegg skal være rømningsfrie fra 2026."	Krav om lukkede anlegg for all vekst i oppdrettsnæringen bør tidfestes. I kulepunktet 3178 er det foreslått å innføre et krav om rømningsfrie anlegg fra 2026, men kravet bør ikke bare gjelde rømming, men også andre utslipp, herunder lakselus som er et nesten like stort problem som rømming. Vi har derfor foreslått i eget forslag å sette inn 2026 i kulepunktet i 3166-3169, og stryke dette punktet i 3178.
290	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3190-3191	Endre	Endre punktet i linje 3190-3191 til følgende: "Inntil kravet om lukkede anlegg er innført i 2026, skal trafikklyssystemet i oppdrettsnæringen videreføres, men systemet skal utvides slik at flere indikatorer inngår og gjennomgås for å sikre at det er miljømessig forsvarlig."	Vekst etter trafikklyssystemet (grønne områder) er bare logisk frem til kravet om lukkede anlegg er innført. Frys og nedtrekk i områder der lusepåvirkningen er for stor (gule og røde områder) må etter 2026 sikres, men er kanskje ivaretatt gjennom punktet i linje 3170.
291	Gamle Oslo SV	Lokallag	3201-3202	Endre	• Innføre grunnrenteskatt på havbruk.	
292	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3230	Legge til	Legge til følgende kulepunkt: "Sterkt begrense kommunenes adgang til å gi dispensasjoner fra byggeforbudet i strandsonen."	
293	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3237-3238	Endre	Endre kulepunktet "Bedre markedsføringen av Norge som reisemål. SV vil styrke natur- og kulturbasert turisme." til "Bedre markedsføringen av Norge som reisemål med miljøvennlig transport. SV vil styrke natur- og kulturbaserte reiseopplevelser."	

294	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3267-3289	Legge til	Legge til følgende to kulepunkter: "Tilrettelegge for at gjenbrukte bygningsmaterialer skal kunne brukes i henhold til gjeldende byggtekniske forskrift (TEK), for eksempel ved bedre dokumentasjon av materialenes egenskaper og ved å kreve at riveprosesser tilrettelegges for å muliggjøre gjenbruk av materialer" og "Tilrettelegge for marked for brukte bygningsmaterialer."	Byggebransjen møter i dag på reguleringsmessige og markedsmessige utfordringer når det gjelder ombruk av materialer, disse bør rettes opp.
295	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3268-3289	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: Redusere eksport av avfall, redusere avfallsmengden og øke resirkuleringen av avfall.	
296	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3271	Endre	Innføre forbud mot engangsbestikk, q-tips i plast o.l, og forbud mot mikroplast i produkter, og utarbeide en plan for opptrapping til nye produktgrupper.	Dette er vedtatt politikk i resten av Europa, det er ikke noen grunn til at vi skal ha en svakere politikk på dette. Regulering er et viktig virkemiddel i tillegg til markedsmekanismer.
297	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3272-3274	Stryke	Stryke "og etterspørre tjenester fremfor varer der det er mulig".	Dette punktet dreier seg om krav til produsenter av varer, og det bør ikke vannes ut ved å blande inn tjenester.
298	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3289	Legge til	Legge til følgende kulepunkt: "Doble vrakpanten for biler, motosykler, busser mv."	
299	Nordre Aker SV	Lokallag	3331	Legge til	Innføre prisregulering for utleie av førsteetasjer i bygårder over 5 etasjer for å sikre et differensiert næringsliv.	
300	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3366-3392	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: Utrede klimamerking av transportmidler slik at reisende kan ta kunnskapsbaserte valg av reisemåte (ref. Sveriges utredning av klimamerking av flyreiser), som også omfatter en plikt til å informere om klimaavtrykk i reklame o.l.	
301	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3366-3392	Legge til	Legge til følgende kulepunkt: Øke støtte til satsing på utvikling av elbaserte fly for innenlands transport.	
302	Unni Berge	Medlem	3370	Endre	Endres siste setning i kulepunktet til: "Innføre en flyavløsningsavgift på strekninger med togtilbud og der toginvesteringer kan erstatte fly fullstendig, etter modell fra ferjeavløsningsavgift."	
303	Gamle Oslo SV	Lokallag	3371	Legge til	●Jobbe for fritak for flypassasjeravgift på fly under 20 tonn, for elfly, hydrogenfly, og for avansert biodrivstoff for å skjerme kortbanenettet og gode klimaløsninger	
304	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3388-3389	Endre	Endre kulepunktet til følgende: "Utrede en progressiv flypassasjeravgift som øker jo flere flyvninger man tar i året, og et tak på antall flyreiser per person. Nødvendige flyvninger på kortbanenettet skal skjermes."	
305	Linn Helmich Pedersen og Stian A. Antonsen	Medlem	3394	Endre	Første setning i linje 3394 endres til: "Det er jernbanen som i størst mulig grad skal binde landet sammen, og Norge sammen med våre naboland og kontinentet, ikke biler og fly."	Kapitlet bør ha større fokus på tog også til utlandet.

306	Gamle Oslo SV	Lokallag	3399	Endre	Ny setning på slutten av avsnittet "Jernbanesatsing i samiske områder må skje etter konsultasjon med Sametinget, og på en måte som ivaretar reindrift og samiske rettigheter"	Jernbanen fører i dag til store tap for reindriffta, og videre jernbanesatsning så skånsomt som mulig. Dette kan for eksempel bety at nye jernbanestrekninger må legges utenfor reinbeiteland og at eksisterende linjer må sikres godt mot påkjørsler gjennom feks gjerder, overganger for reinflokkene, tunneller e.l. I enkelte tilfeller så kan det også bety at jernbane ikke er forsvarlig.
307	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	3399	Legge til	Ny setning på slutten av avsnittet: "Jernbanesatsing i reindriftsområder må skje etter konsultasjon med Sametinget, og kun gjennomføres på måter som ivaretar reindrift og samiske rettigheter"	
308	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	3399	Legge til	Ny setning på slutten av avsnittet: "Jernbanesatsing i reindriftsområder må skje etter konsultasjon med Sametinget, og kun gjennomføres på måter som ivaretar reindrift og samiske rettigheter"	Jernbanen fører i dag til store tap for reindriffta, og videre jernbanesatsning må gjøres så skånsomt som mulig. Dette kan for eksempel bety at nye jernbanestrekninger må legges utenfor reinbeiteland og at eksisterende linjer må sikres godt mot påkjørsler gjennom feks gjerder, overganger for reinflokkene, bruer, tunneller e.l. I enkelte tilfeller så kan det også bety at jernbane ikke er forsvarlig.
309	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	3412	Legge til	Legge til etter "Ofotbanen": "med tilstrekkelig sikring mot reinpåkjørsler"	
310	Gamle Oslo SV	Lokallag	3414	Legge til	Legge til etter "Prioritere planlegging for snarlig realisering av Nord-Norge-banen": "med forbehold om at den ivaretar reindrift og samiske rettigheter"	Samiske reinbeiteområder omfatter store deler av Nord-Norge. Det vil være fatalt for reindriffta, og for den samiske kulturens overlevelse, om Nord-Norge-banen bygges gjennom reinbeiteland uten tilstrekkelige sikringer mot reinpåkjørsler.

311	Mari Arntzen Østvoll	Lokallag	3416	Legge til	Nytt kulepunkt: - Sikre at ved jernbaneutbygging i reindriftsområder deltar representanter for næringa og Sametinget fra starten av i prosessen med å bestemme traséer og tiltak. Kostnader knyttet til konsekvensutredning og tiltak må tas av utbygger, og ikke næring eller Sameting.	Den eneste måten man kan være sikre på at jernbaneutbygging skjer på en måte som ikke slår ut reindrifta er at urfolksnæringa og Sametinget kommer inn tidlig i prosessen og får ei reell hånd på rattet. Det vil være fatalt for reindrifta, og for den samiske kulturens overlevelse, om Nord-Norge-banen bygges gjennom reinbeiteland uten tilstrekkelige sikringer mot reinpåkørsler. Dette punktet gjenspeiler forøvrig Landsstyrevedtak av 2019.
312	Linn Helmich Pedersen og Stian A. Antonsen	Medlem	3427	Endre	Endre kulepunktet til følgende: "Forbedre togfobindelsene til kontinentet, blant annet ved å få Norge med på det dansk-svenske samarbeidet for å få på plass nattog til kontinentet, og gjøre det enklere å kjøpe togbilletter for slike reiser."	
313	Karin Harnæs	Medlem	3433	Legge til	Finansiering av jernbaneutbygging må endres til en modell som minner mer om den Nye Veier har i dag uten at det betyr å opprette et nytt selskap	Bane NOR vil på denne måten utnytte kompetansen de sitter på til å prioritere prosjekter og vite at de har penger til å fullføre utbyggingen uten å være avhengige av årlige budsjettforhandlinger
314	Karin Harnæs	Medlem	3444	Legge til	Avvikle Nye Veier	
315	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3470-3501	Legge til	Legge til nytt kulepunkt: "Utredde tiltak som legger til rette for økt bruk av elbileding."	Deling av bil gir færre biler på veien og lavere utslipp. Bileding kan være en lavterskel måte å prøve elbil på, og tiltak burde vris mot elbiler.
316	Sunniva Holmås Eidsvoll	Medlem	3472	Flytte	Flytte kulepunktet til nytt kapittel om "Bærekraftige byer og gode nabolag"	
317	Sunniva Holmås Eidsvoll	Medlem	3475	Endre	Endre "...slik som Bybanen i Bergen og T-banen i Oslo" til "...slik som utvidelse av bybane, trikk, T-bane og superbuss i byene"	
318	Unni Berge	Medlem	3481-3482	Endre	At kollektivtransporten skal være fossilfri og at drosjekjøringa skal være utslippsfri. SV vil sette krav i offentlige anbud, innkjøp og løyver om fossilfri kollektivtransport og utslippsfri drosjenæring.	ok å åpne for biogass i kollektivtransport
319	Miljøgruppa i Oslo SV	Gruppe	3509-3510	Endre	Kulepunktet endres til følgende: "Ha en betydelig økt utbygging og vedlikehold av sammenhengende, adskilte, smidige og trygge gang- og sykkelveier i bystrøk og belønne kommuner som satser på sykkel."	

320	Asbjørn Eidhammer	Medlem	3551	Legge til	(.. som de rike landa i WTO betaler), og som blir forvalta av et organ uavhengig av avgiftsbetalerne.	Når fattige lands delegasjonar blir betalte av rike land, som i mange tilfelle er deira motstandarar i forhandlingane, kan den makta som ligg i pengene potensielt misbrukast.
321	Alna SV	Lokallag	3570	Legge til	Nytt punkt: Sørge for at handelsavtaler sikrer at Norge stanser samarbeid ved menneskerettsbrudd.	
322	Nordre Aker SV	Lokallag	3575	Legge til	legge til etter "i denne kampen" og bekjempe økonomisk kriminalitet.	
323	Asbjørn Eidhammer	Medlem	3659	Stryke	stryke linja	Det er ingenting i dag som tilseier at bistand gjennom FN er meir effektiv når det gjeld å nå fattige eller å styrke fattiges makt enn bistand gjennom Verdensbanken. Verdensbankens politikk når det gjeld låginntektsland skiljer seg lite frå f.eks norsk bistand. Skal ein gi meir ressursar gjennom FN må FN's forvaltning styrkast kraftig.
324	Asbjørn Eidhammer	Medlem	3676-3678	Endre	Setningen 'Bistandens fremste oppgave er' erstattes med 'Finansiering av tjenester som helse, utdanning, mat eller infrastruktural må derfor i størst mulig grad kombineres med tiltak for å styrke folks deltakelse, evne til organisering og deres rettigheter.	Avsnittet er både urealistisk og mot fattigfolks interesser. - Bistanden er på nærmare 40 mrd. kroner. Å tru at ein kan bruke så store midlar til å effektivt endre samfunnsforhold utan å knyte den til hovudområda for bistand er knapt muleg - At Norge, slik denne formuleringa faktisk betyr, skal sterkt redusere bistand til helse, utdanning etc. vil ha store negative konsekvenser for befolkninga i landa vi støtter - Vi har mykje bedre muligheter til å støtte folks egen kamp for sine interesser i land der vi er inne med omfattande bistand.

325	St. Hanshaugen SV	Lokallag	3676- 3678	Stryke	Stryke setningen “ Bistandens fremste oppgave er derfor ikke å bidra direkte til finansiering av tjenester som helse, utdanning, mat eller infrastruktur til befolkningen i andre land.”	<p>Dette er en uheldig formulering som enkelt kan misforstås selv om tanken bak og intensjonen kan være god og velmenende, dersom man med denne setningen har ønsket å tydeliggjøre at bistand er en liten pengesum i det store bildet i lys av hva utviklingsland selv bidrar med eller eksempelvis hva som kommer inn av pengeoverføringer fra innvandregrupper til egen befolkning i utviklingsland. Dersom intensjonen også er å løfte debatten om innholdet i god utviklingspolitikk utover diskusjonene om hvorvidt man skal innfri 1% målet eller ikke, bør dette tydeliggjøres i form av en egen setning om dette.</p> <p>Slik setningen foreløpig står i programmet kan den leses som motstridende til flere punkt under delen om utviklingspolitikk. Dette gjelder særlig punktene om å bidra med stat-til-stat bistand, tjenesteytende humanitær hjelp i krig og konfliktområder i form av helse- eller utdanningstilbud, systembygging av offentlige velferdstjenester som helse og utdanning og en styrking og utvikling av tiltak som innebærer direkte pengeoverføringer og</p>
-----	-------------------	----------	---------------	--------	--	--

326	Asbjørn Eidhammer	Medlem	3678- 3679	Stryke	Setninga 'Norsk bistand....' strykast	<p>Denne setninga er verkeleg realitetsforneking. Vi har eit bistandsbudsjett på nærmare 40 mrd. kroner. Kva meiner ein med 'en relativt liten del'?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Målar vi pengar som går til utvikling, utgjør vel bistand nærmare 100 prosent. - Så og seie all vår utviklingspolitikk kviler på dette budsjettet. Vi hadde knapt hatt ein utviklingspolitikk utan. - Blir vi med i ei regjering etter valget, og får vi utviklingsministeren som sist, vil ho eller han og hans stab bruke det aller meste (i allfall 80-90 prosent) av si tid til å drive politikk med bistanden som verkemiddel. Andre departement forvalter også bistand. Utan pengane ville vår status i global politikk blitt kraftig redusert. - bistanden er blitt eit stadig viktigare verkemiddel i vår utanrikspolitikk. Sjekk valgkampen for å få Norge inn i Sikkerhetsrådet i FN. Bistand er eit sentralt verkemiddel på andre område, som klima, fred, sikkerhet etc. <p>Trur kanskje formuleringa er basert på feil oppfatning av kva bistand er. Bistand er</p>
-----	-------------------	--------	---------------	--------	---------------------------------------	--

327	Gry Bruland Larsen, Bjørn Halvorsen, Mari Arntzen Østvoll, Jane Vogt Evensen	Lokallag	3715	Legge til	Styrke innsatsen på arbeidstakerrettigheter og anstendig arbeid i bistanden	Arbeidet med arbeidstakeres rettigheter og anstendig arbeid (decent work agenda) i bistand- og utviklingsprogrammer har blitt sterkt svekket de siste syv årene. Regjeringen har vært svært opptatt av å oppskalere arbeidet med næringsutvikling og jobbskaping i bistanden, men på en måte som nær har vært strippet for fokus på arbeidstakeres rettigheter og anstendig arbeid. Sentrale rettigheter som organiseringsretten og retten til kollektive forhandlinger er under stadige angrep i store deler av verden. Det er viktig at SV prioriterer å sette dette høyt tilbake på agendaen, også i Norges bistandsarbeid.
328	Asbjørn Eidhammer	Medlem	3716-3717	Legge til	Etter 'styrke de offentlige' : og ikke-kommersielle systemene	Staten vil ofte være så svak og tidvis korrumpert at det kan være like viktig å støtte andre organisasjoners arbeid, særlig kirkesamfunn
329	Vedis Vik	Medlem	3724-3726	Endre	Første setning justeres til "Videreføre og styrke regnskogssatsingen". Siste setning i kulepunktet strykes.	Satsingen har vært på samme nivå siden opprettelsen i 2009 og behovet for å øke innsatsen globalt er nå større enn noensinne. Dagens hovedmål for satsingen er å bidra til at redusert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og en mer bærekraftig utvikling. Viktig for om man skal lykkes med vårt viktigste internasjonale klimatiltak at målet for satsingen videreføres som nå.
330	Vedis Vik	Medlem	3736-3737	Stryke	Kulepunktet strykes.	Fint med samstemthet i utviklingspolitikken, men det vil i så fall omfatte mye mer enn utviklingsbudsjettet, bla også handelspolitikk, næringspolitikk (eierskapspolitikk), energipolitikk mm.

331	Asbjørn Eidhammer	Medlem	3736-3737	Legge til	etter utviklingsbudsjettet: for å bidra til (å oppnå en mer samstemt norsk utviklingspolitikk)	Henger ikke sammen med det som er sagt før, da det ble sagt at bistanden skulle være en liten (om enn viktig) del av norsk utviklingspolitikk. Nå skal en da ved å samle denne vesle bistanden (altså utviklingsbudsjettet) kunne skape en samstemt norsk utviklingspolitikk. Det skal nok mer til, så det må holde å si: 'skal bidra til'.
332	Benjamin E. Larsen	Medlem	3869	Legge til	før punktum ", men ensidig nedrustning er dessverre ikke en forsvarlig vei å gå."	Viktig presisering.
333	Benjamin E. Larsen	Medlem	3871	Legge til	etter marinen ", spesielt ubåtvåpenet,"	Ubåter er den beste defensive marine kapasiteten som finnes. De binder opp store ressurser hos en fiende, og er helt uegna for internasjonale operasjoner. En marine som har sterke ubåtkapasiteter er utmerka for forsvar av Norge, og mindre egna til internasjonale operasjoner.
334	Nordre Aker SV	Lokallag	3903	Legge til	punkt mellom linje 3903 og 3904: Åpne for at våpenfri militærtjenesten	
335	Nordre Aker SV	Lokallag	3921	Legge til	konfliktløsning og respekt for internasjonal rett, herunder Geneve-konvensjonene , samt aktuelle FN-resolusjoner.	
336	Nordre Aker SV	Lokallag	3992-3993	Legge til	3992 • At Norge som medlem av FNs sikkerhetsråd fra 2021 til 2022 skal være en tydelig ,og 3993 konsekvent, stemme for folkeretten og menneskerettene.	
337	Asbjørn Eidhammer	Medlem	4013-4015	Stryke	Stryke setninga som begynner med: SV ser også nye muligheter	Dette er nesten flaut. Storbritannia har nå sitt mest reaksjonære regime sidan mellomkrigstida,. Brexit har ført til en kraftig høgresving, med folk i ledelsen som framleis er stolte over imperiet og samtidig er fulle av framandfrykt. Det vil ta meir enn ein eventuell Labour-siger i framtida å rette opp det. At eit sosialistisk parti skal trekkje fram Storbritannia etter Brexit som eit land med nye muligheter for samarbeid, i staden for å sjå til dei spennande progressive kreftene i mange EU-land, er i beste fall ironisk.
338	Nordre Aker SV	Lokallag	4062	Legge til	SV vil arbeide for at Norge ikke deltar i USA -initierte boikotter som ikke har støtte i FN-vedtak.	

339	Nordre Aker SV	Lokallag	4077	Endre	Bytte ut «overholde» med «styrke» i linje 4077	
340	Nordre Aker SV	Lokallag	4104-1406	Endre	4104 • At norske myndigheter skal utarbeide et pålegg til norsk næringsliv som 4105 forbyr økonomisk samkvem som støtter opp om ulovlig bosettingsvirksomhet og 4106 andre folkeretts- og menneskerettighetsbrudd i de okkuperte palestinske områdene.	Endret tekst, som innebærer et pålegg, ikke en anbefaling:
341	Nordre Aker SV	Lokallag	4107	Stryke	Stryke «bør» i linje 4107: 4107 Import av produkter fra folkerettsstridige israelske bosetterkolonier forbys	
342	Nordre Aker SV	Lokallag	4109	Legge til	internasjonalt, som virkemiddel for å få Israel til å respektere folkeretten. SV vil arbeide for at alle offentlige anskaffelser er i tråd med internasjonal rett, herunder Geneve-konvensjonene og aktuelle FN-vedtak.	
343	Alna SV	Lokallag	4114	Legge til	Nytt punkt: Evaluere tidligere fredsarbeid Norge har deltatt i for å unngå gjentakelser av feil senere, med særlig fokus på handelsavtaler.	
344	Nordre Aker SV	Lokallag	4146	Stryke	Stryke 2.setning på linje 4146, slik at det kun står: 4146 • Gjøre familiegjenforening for flyktninger enklere og billigere.	

D6 Programkomiteen 621 Dissens 6